27 ՅՈՒՆՎԱՐ 2005 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 (3179)

Ազգ
Azg

Իրաքում երեկ զոհվեցին ամերիկացի 36 զինծառայողներ

Երեկ Իրաքում գործող ամերիկյան զինված ուժերի համար ամենամահացու օրն էր պատերազմի սկզբից ի վեր: Տարբեր հանգամանքներում զոհվեցին ամերիկացի 36 զինծառայողներ, որոնցից 31-ը՝ ռազմափոխադրական ուղղաթիռի ջախջախումից: Ուղղաթիռի ջախջախման պատճառները դեռեւս հստակ չեն, չի բացառվում հակաօդային զենքի կրակը ցամաքից: Դեպքը պատահել է կեսօրին, Իրաքի արեւմտյան մասում, Հորդանանի հետ սահմանագծի մոտակայքում, Ար Ռութբա բնակավայրի վերեւ: 4 ուրիշ ծովային հետեւակներ սպանվել են գրոհայինների կողմից Ալ Անբար նահանգում, որտեղ գտնվում է նաեւ Ար Ռութբան: Իսկ մյուս զինծառայողն սպանվել է Բաղդադում, գրոհայինների հետ տեղի ունեցած բախման ընթացքում:

Սրանով Իրաքում ամերիկյան բանակի զոհերի թիվը հասավ 1417-ի:

Հիշեցնենք, որ մինչեւ երեկ մեկ օրում զոհված ամերիկացի զինվորների մեծագույն թիվն արձանագրվել էր 2003 թ. մարտի 23-ին՝ 31 հոգի, պատերազմի սկզբից 4 օր հետո:

Պաշտպանության բանակի մարտունակությունը բարձր է

Հավաստում է ԼՂՀ պաշտպանության նախարարը

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Հունվարի 26-ին ԼՂՀ պաշտպանության նախարար, գեներալ-լեյտենանտ Սեյրան Օհանյանը հրավիրեց մամուլի ասուլիս՝ ներկայացնելու 2004 թ. արդյունքները, ինչպես նաեւ 2005 թ. պաշտպանության բանակի առաջնահերթ խնդիրները:

Նախարարի բնութագրմամբ՝ անցած տարին եղել է ձեռքբերումների տարի, թեպետ բացթողումներ նույնպես եղել են: Պաշտպանական գերատեսչությունը ձգտել է կատարելագործել բանակի մարտունակությունը, պահպանել անվտանգության բոլոր նորմերը, ինչպես նաեւ երկրի պաշտպանունակության մակարդակը: Իբրեւ կարեւոր առանձնահատկություն, նա նշեց առաջին գծում ինժեներական կառույցների ստեղծման աննախադեպ առաջընթացը: Ժամանակի պահանջներին համապատասխան կառուցված ինժեներական արգելափակոցները հնարավորություն են տալիս պատերազմ սկսելու դեպքում ունենալ ամուր պաշտպանական հենակետեր, որը թույլ կտա ոչ միայն պաշտպանվել, այլեւ՝ անհրաժեշտության դեպքում հարձակողական գործողություններ ձեռնարկել: Այս համատեքստում նա կարեւորեց առաջին մարտի ապահովումը պատերազմական գործողությունների վերսկսման դեպքում: Անցյալ տարվա օգոստոսին կայացած զորավարժությունները, ըստ նախարարի, ապացուցել են նախապատրաստությունների իրական հնարավորությունները:

Բանակի առօրյա միջոցառումների կենտրոնում է եղել ուսուցման գործընթացը, որի ուղղությամբ կատարվել է շոշափելի աշխատանք:

Տես էջ 3

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

ԵԽԽՎ զեկույցը չէր կարող լինել հայանպաստ

Ինչը, սակայն, չի արդարացնում Հայաստանի պատվիրակության անգործությունը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԵԽԽՎ հունվարի 25-ին ընդունված բանաձեւն ընդհանուր առմամբ չէր կարող լինել հայանպաստ այն պարզ պատճառով, որ պատերազմում հաղթանակ է տարել ղարաբաղյան կողմը: Այսինքն, ԵԽԽՎ-ն այս դեպքում արձանագրել է ստեղծված իրավիճակը: Անշուշտ, այդ զեկույցում, որն արդեն բանաձեւ է, կան բազմաթիվ անճշտություններ, ոչ հայանպաստ ձեւակերպումներ:

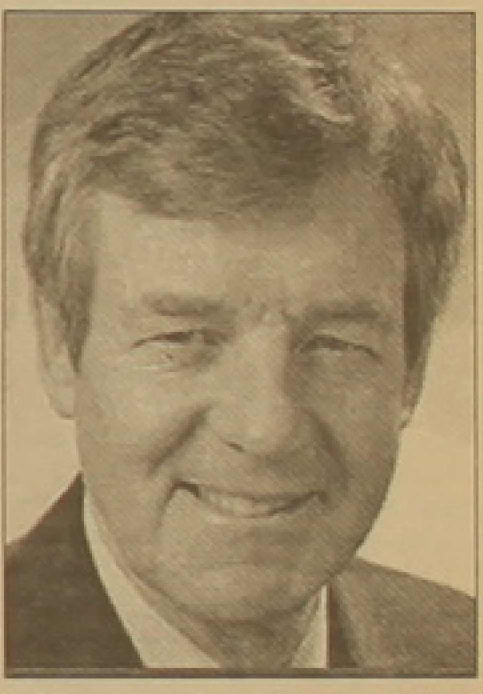

Աթկինսոնը եղել է ԵԽԽՎ առաջին պատգամավորը, որն այցելել է Լեռնային Ղարաբաղ տակավին 1992 թ.: Հունվարի 25-ի իր ելույթում նա հիշեցրել է այդ մասին. «Ես երբեք չեմ մոռանա մայրաքաղաք Ստեփանակերտի վրա ընկնող ադրբեջանական ռումբերը»:

1992 թ. Աթկինսոնի գլխավորած պատգամավորական խումբն արձանագրել է հետեւյալը. «Ադրբեջանական վերջին հարձակումներից ԼՂ-ում ամբողջությամբ ավերվել են գյուղեր, սպանվել են խաղաղ բնակիչներ, բռնության են ենթարկվել երեխաներ: Կարելի է ենթադրել, որ մինչեւ Ղարաբաղի անկումն ընդամենը մի քանի շաբաթ է մնացել, եթե ոչ ավելի քիչ: Ակնհայտ է, որ դրանց, ամենայն հավանականությամբ, հաջորդելու են ցեղասպանությունը եւ տեղահանումը»:

Ահա այսպիսի խոսքեր կարող էին լինել ԵԽԽՎ բանաձեւում, եթե հայկական կողմը պարտվեր պատերազմում: Սակայն, մյուս կողմից, որեւէ ձեւով չի կարելի արդարացնել ԵԽԽՎ-ում Հայաստանի պատվիրակության գործունեությունը: Մեր պատգամավորները ոչ միայն պառակտված են, եվրոխորհրդի ամբիոնն օգտագործում են սեփական կամ կուսակցական շահերի նպատակով, այլեւ ընդհանուր առմամբ զուրկ են մտավոր, լեզվական, դիվանագիտական եւ լոբբիստական կարողություններից:

Տես էջ 8

Թուրքիայի դպրոցների դասագրքերում կընդգրկվի Հայոց ցեղասպանության թեման

«Պատմական ճշմարտության լույսի ներքո»

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 26 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի կրթության նախարարությունը որոշել է միջնակարգ դպրոցների պատմության դասագրքերում առաջին անգամ ընդգրկել Հայոց ցեղասպանության թեման: Ինչպես հաղորդում է Ստամբուլի «Մարմարա» օրաթերթը, դասագրքերում տեղ կտրվի թե՛ հայկական կողմի տեսակետին, թե՛ Թուրքիայի պետական տեսակետին, ինչպես նաեւ օսմանյան շրջանի փաստաթղթերին:

Պատմության առարկայական հանձնաժողովի նախագահ պրոֆեսոր Մուստաֆա Սաֆրանը, նշելով, որ հայերը պնդում են, որ 1917-1919 թթ. 1,5 միլիոն հայ է սպանվել, հայտարարել է. «Քանի որ հայերն այդպես են ասում, մենք իրենց պնդմանը պետք է տեղ տանք դասագրքերում, սակայն պետք է տեղ տանք նաեւ Թուրքիայի տեսակետին եւ պատմական փաստաթղթերին: Այլեւս աշակերտն է, որ պետք է վճռի, թե որն է ճիշտը»: Միաժամանակ, ըստ Սաֆրանի, հայերի պնդումները աշակերտին պետք է բացատրվեն «պատմական ճշմարտությունների լույսի ներքո»: Նա ասել է նաեւ, որ այլեւս չի կարելի աշակերտից պահել հայկական կողմի պնդումները, ուստի աշակերտը պետք է իմանա երկու կողմերի տեսակետները:

Մուստաֆա Սաֆրանը հայտնել է նաեւ, որ դասագրքերից հանվելու են թշնամական արտահայտությունները, օրինակ՝ «հույներին ծովը նետեցինք» եւ այլն: Զգուշությամբ են գործածվելու նաեւ «հայրենադավ» կամ «հերոս» հասկացությունները: Դասագրքում նշվելու է նաեւ, որ անկախության պատերազմի ընթացքում բազմաթիվ քուրդ ցեղախմբեր զորակցել են թուրքական բանակին:

Հիշեցնենք, որ պատմության դպրոցական դասագրքերից ազգամիջյան թշնամանք սերմանող արտահայտությունները հանելը Թուրքիային ներկայացվող Եվրամիության պահանջներից է:

Գլենդեյլի մոտ գնացքների բախում

9 զոհ, 100 վիրավոր

Երեկ, Լոս Անջելեսի ժամանակով առավոտյան ժամը 6-ին, Գլենդեյլ քաղաքի մոտ «Մետրոլինկ» ուղեւորատար գնացքը բախվել է «Յունիոն Պասիֆիկ» ընկերության գնացքին, որի հետեւանքով առաջին գնացքի առաջին վագոնները դուրս են եկել երկաթուղագծից եւ ջախջախվել: Նախնական տվյալներով զոհվել է 9 ուղեւոր, կան 100-ից ավել վիրավորներ: Ենթադրվում է, որ բախման պատճառ է հանդիսացել երկաթուղագծերի վրա կանգնած ավտոմեքենան:

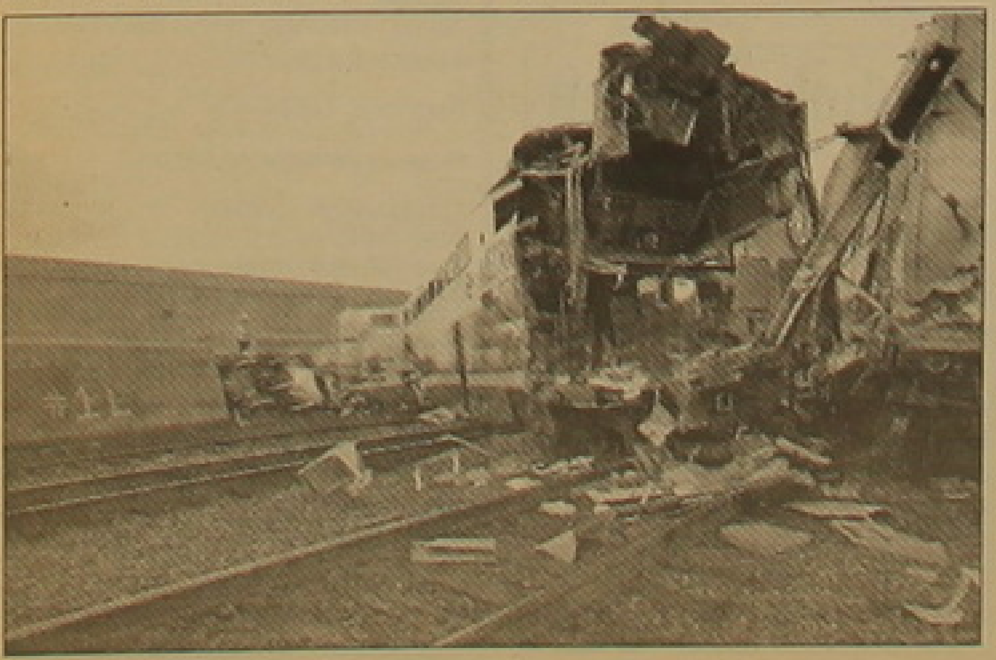

Արդարադատության նախարարությունն ապօրինի պարտադրանք է կիրառում

Լուծարման հայտարարությունները պահանջելով տպագրել միայն մեկ թերթում

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Այս օրերին պետական ռեգիստրի տարածքային բաժիններում անսովոր աշխուժություն է: Պատճառը տնտեսվարողների՝ լուծարման դիմումների առատությունն է: Այդ մասին առավել մանրամասն կանդրադառնանք մեր վաղվա համարում: Իսկ մինչ այդ՝ ձեռնարկությունների լուծարման գործընթացում առկա հանգամանքներից մեկի մասին:

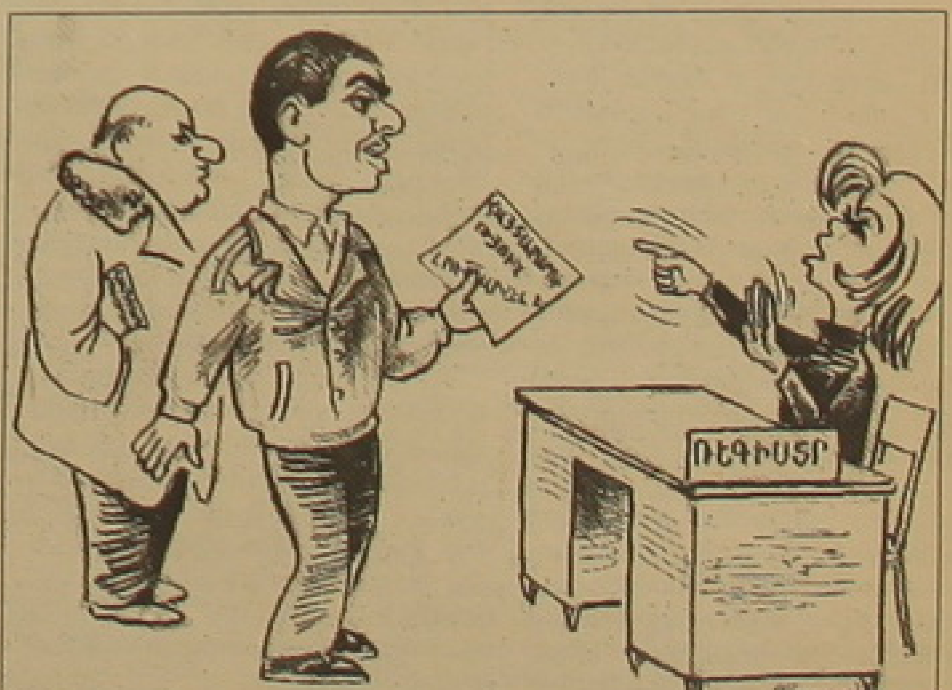

Բանն այն է, որ իրենց ձեռնարկությունները լուծարող մարդկանց ռեգիստրի աշխատակիցները պարտադրում են այդ մասին հայտարարությունը տպագրել բացառապես մեկ թերթում՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում»: Ինչո՞ւ: Ինչն է մեկ թերթին նման արտոնություն տալու պատճառը: Որքանո՞վ է օրինական մասնավորին պետական մարմնի նման պարտադրանք ներկայացնելը կամ մյուս թերթերի համար անհավասար մրցակցային պայմաններ ստեղծելը: Այս հարցերի պատասխանները ստանալու նպատակով դիմեցինք արդարադատության փոխնախարար Տիգրան Մուկուչյանին:

Փոխնախարարը նշեց, որ ըստ «մի շարք օրենքների» այդ հայտարարությունները պետք է տպագրվեին որոշակի տպաքանակ (առնվազն 1000) ունեցող թերթերում, մինչ իրավաբանական անձանց մասին տեղեկություններ հրապարակող մամուլի միջոցի ստեղծումը: Սակայն հաճախակի հանդիպում էին արտառոց դեպքեր, երբ բավականին լուրջ իրավաբանական անձանց լուծարումից հետո բազմաթիվ պարտատերեր հայտնվում էին անելանելի վիճակում: Այսինքն, նրանք անտեղյակ էին լինում այդ սուբյեկտի լուծարումից եւ չէին իմանում, թե ում դեմ դատական հայց ներկայացնեն, քանզի այդ ընկերությունն արդեն չկար, իսկ լուծարումը կատարվել էր օրենքով:

Տես էջ 2

Արմեն Ավետիսյանի ձերբակալությունը կրքեր է բորբոքում

«Նա քաղաքական կալանավոր է», պնդում են արիականները

Երեկ իրենց առաջնորդին պաշտպանելու նպատակով մամուլի ասուլիս էին հրավիրել «Հայ արիական միաբանության» անդամները: Նրանց միացել էր նաեւ «Նժդեհական» ցեղակրոն կուսակցության նախագահ Գեւորգ Հովսեփյանը: Ներկայացվեցին մանրամասներ ձերբակալության պատմությունից:

Ըստ այդմ, Արմեն Ավետիսյանը կալանվել է առանց փաստաբանի ներկայության, դռնփակ նիստից հետո: Նրան կալանքից ազատելու առայժմ ապարդյուն փորձեր են արվում: Արիականները հայտարարեցին, որ իրենց առաջնորդին «արգելափակել են ինչպես վերջին ռեցիդիվիստի, որպեսզի նրա դրսում լինելը չխոչընդոտի քննության ընթացքին»: Միաբանության գերագույն խորհրդի անդամ Մառ Մարտիրոսյանը հայտարարեց, որ Արմեն Ավետիսյանը քաղաքական կալանավոր է եւ նրա դեմ հարուցված մեղադրանքն արհեստածին է ու պատվիրովի, պայմանավորված «իշխանության վերին օղակներում ջհուդա-մասոնական պաշտոնյաների առկայությամբ»:

Նրանք կարծում են, որ ձերբակալությունը կապված էր նաեւ ԱՄՆ պետդեպարտամենտի զեկույցում կազմակերպության անվան հիշատակման հետ: Եվ «հիմքեր կան ենթադրելու, որ էնտեղից է եկել հրամանը»:

Ասուլիսը վարողները ոչ միայն համաձայն չէին մեղադրանքի բովանդակությանը, այլեւ փորձում էին սրբագրել այն նոր երանգներով: «Արմեն Ավետիսյանը նույն բանը վրացիների, ադրբեջանցիների, թուրքերի մասին էլ է ասել, ինչու նաեւ այդ կտրվածքներով չեն մեղադրում նրան»:

Գեւորգ Հովսեփյանը բացատրելով, որ «ջհուդա-մասոնականությունը» ավանդավորական ուղղություն է եւ հրեաներին չի վերաբերում, գտնում է, որ Ա. Ավետիսյանին պետք է մեղադրել դրա եւ ոչ թե հակասեմականության մեջ:

Կազմակերպության ներկայացուցիչներն իրենց առաջնորդին արժանի ըմբոստությամբ վարեցին ասուլիսը: Փոխնախագահն, օրինակ, ասաց, որ Վրաստանում ընդգծված հակահայկական տրամադրություններ են առկա, եւ եթե մեր պետությունը շարունակի միջոցներ չձեռնարկել դրանց դեմ, իրենք նույն կերպ կվարվեն Հայաստանում ապրող վրացիների հետ:

PHOTOLURE

Ա. Ավետիսյանին ազատելու համար, իբրեւ կանխավճար, ըստ օրենքի պետք է վճարվի նվազագույն աշխատավարձի 500-ապատիկը: Կազմակերպության ներկայացուցիչները մտադիր են վճարել: Արմեն Ավետիսյանին ազատ արձակելու համար երաշխիքային ստորագրություններ տալու համար արդեն բանակցություններ են տարվել ընդդիմադիր 2 պատգամավորների հետ, որոնց անունները դարձյալ չհրապարակվեցին:

Հայտարարվեց, որ արդեն ստեղծվել են Ա. Ավետիսյանի պաշտպանության խմբեր ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ ԱՄՆ-ում: Նպատակը «Ա. Ավետիսյանի իրավունքների պաշտպանությունն է, չթույլատրել հաշվեհարդարը հայ ազգի նվիրյալ զավակի նկատմամբ»:

Երեկ զանգահարել են ԱՄՆ-ից, եւ պատրաստակամություն հայտնել հենց վաղն իսկ գալ Հայաստան եւ մասնակցել ոչ միայն աջակցության, այլեւ դատավարության ընթացքին:

Լիբանանի մեր հայրենակիցներն էլ առաջարկել են հայտնի փաստաբան Գասպար Տերտերյանի ծառայությունը:

Մի խոսքով, Արմեն Ավետիսյանի ձերբակալության շուրջ կրքերը բորբոքվում են՝ կատարվածը ծայրահեղացնելու հստակ միտումներով:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Արդարադատության նախարարությունն ապօրինի պարտադրանք է կիրառում

1-ին էջից

Դրա պատճառն այն է, որ, օրինակ, Երեւանում գործող ընկերության լուծարման հայտարարությունը տրվում էր, ենթադրենք, Մեղրիի տեղական նշանակության թերթում կամ որեւէ թերթի իսկական համարից տարբերվող նույն թերթի միակ համարում, ինչն արդեն քրեորեն պատժելի է:

Երբ նկատեցինք, որ դրանք արտառոց դեպքերն են միայն, Տիգրան Մուկուչյանը պատասխանեց, որ դրանք շատ էին եւ այդ պատճառով էլ 2002 թ., հունիսի 5-ին որոշվել է անցկացնել մրցույթ: Նրա հավաստմամբ, մրցույթի հայտարարությունները տպագրվել են տարբեր լրատվամիջոցներում: Մեր հարցին, թե մրցույթի հայտարարությունը նո՞ւյնպես միայն «Հայաստանի Հանրապետությունում» է տպագրվել, փոխնախարարը չնայած բացասական պատասխանեց, բայց մեզ ցույց տվեց միայն վերոնշյալ թերթի՝ հայտարարությունը տպագրած համարը, շարունակելով պնդել, որ այլ լրատվամիջոցներում նույնպես դա հրապարակվել է: Մրցույթին հայտ են ներկայացրել ընդամենը երկու լրատվամիջոց՝ նույն «Հայաստանի Հանրապետությունը» եւ «Գոլոս Արմենիին»: Լավագույն գնային առաջարկ ներկայացրել էր «Հայաստանի Հանրապետությունը», որն էլ համարվել է հաղթող: Սա, ըստ Տիգրան Մուկուչյանի, հնարավորություն է տալիս լուծարվող ձեռնարկության մասին տեղեկատվություն ստանալու համար չթերթել օրվա ամբողջ մամուլը, այլ տեղեկանալ միայն մեկ թերթից: Նա ավելացրեց, որ վերջին երկու-երեք ամիսներին այդ տեղեկատվությունը սկսել է տեղադրվել նաեւ պաշտոնական վեբ սայթում:

Իսկ թե ո՞ր օրենքի համաձայն է պետական մարմինը մասնավորին պարտադրում, թե իր հայտարարությունները որտեղ պետք է տպագրի, հարցի առնչությամբ Տիգրան Մուկուչյանը պատասխանեց, որ դա պայմանավորված է երրորդ անձանց իրավունքների եւ շահերի պաշտպանությամբ: Այդ պատասխանով փոխնախարարը փաստորեն հաստատեց, որ տվյալ պարտադրանքը եւ համապատասխանաբար այդ նպատակով հայտարարված մրցույթը չունեն օրենսդրական հիմք:

«Արդյո՞ք մյուս լրատվամիջոցների նկատմամբ անբարեխիղճ մրցակցության դրսեւորում թույլ չի՞ տվել արդարադատության նախարարությունը» հարցին էլ մեր զրուցակիցը ըստ էության չպատասխանեց, ասելով, որ դա այլ՝ տնտեսական բնույթի խնդիր է: Ավելին, նրա կարծիքով ազատ մրցակցության սկզբունքն այստեղ չի խախտվել:

Այդուհանդերձ, ելնելով արդարադատության փոխնախարարի պարզաբանումներից, կարող ենք փաստել հետեւյալը: Մեկ թերթին լուծարման հայտարարության տպագրման իրավունք վերապահելը որեւէ օրենքով սահմանված չէ: Օրենքում, ըստ Տիգրան Մուկուչյանի, գրված է 1000 տպաքանակ ունեցող լրատվամիջոցի մասին, որտեղ կարելի է տպագրել այդ հայտարարությունները: Այսինքն, օրենքում նշված չէ, որ լուծարման հայտարարություն տալու իրավունք ունի միայն «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթը կամ, որ դա պետք է որոշվի մրցույթով:

Երկրորդ, խախտվում է մասնավորի ընտրություն կատարելու իրավունքը, նրա նկատմամբ կիրառվում պարտադրանք: Արդարադատության նախարարությունը, ի դեմս պետռեգիստրի, խախտում է ժողովրդավարության եւ շուկայական տնտեսության կարեւորագույն դրույթներից մեկը:

Խտրականություն է դրվում լրատվամիջոցների միջեւ, ստեղծվում անհավասար մրցակցության դաշտ: Պետական համարվող թերթը ոչ միայն սնվում է պետբյուջեից, այսինքն հարկատուների, որոնց թվում նաեւ մյուս թերթերի տված գումարներից, այլ նաեւ պետության ապօրինի աջակցությամբ փախցնում մյուս թերթերի գովազդը (տվյալ դեպքում՝ լուծարման հայտարարությունը): Իսկ որ պետական թերթ հասկացությունը Եվրոպայում եւ ԱՄՆ-ում զարմանք է հարուցում, եվրոինտեգրման մասին տեղի-անտեղի խոսող մեր իշխանություններին այնքան էլ չի հետաքրքրում:

Հ. Գ. Հարկ ենք համարում ընդգծել, որ մեր հրապարակումն ուղղված չէ «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի նախկին կամ ներկա ղեկավարների եւ աշխատակիցների դեմ եւ նպատակ չունի նսեմացնել նրանց մասնագիտական եւ մյուս արժանիքները: Խնդիրն այստեղ զուտ սկզբունքին է վերաբերում:

ԳՅՈՒՄՐԻ

Առողջության առաջնային պահպանման կենտրոնը՝ հիմնանորոգված

Գյումրիում հիմնական նորոգումից հետո հունվարի 26-ին հանդիսավոր պայմաններում դռները վերաբացեց արդեն ավելի քան տասը տարվա կենսագրություն ունեցող՝ Առողջության առաջնային պահպանման կենտրոնը: Հանրապետությունում ընտանեկան բժշկության այս առաջին կենտրոնը, որը հագեցած է մասնագիտական ժամանակակից սարքավորումներով ու գույքով, հիմնվել է 1994 թվականի սեպտեմբերին, ամերիկահայ ճանաչված բարերար, բժիշկ Քերոլայն Նաջարյանի ջանքերով եւ Հայկական առողջապահական միության ֆինանսական աջակցությամբ: Հաստատությունը անցած տարիների ընթացքում տարբեր հիվանդությունների ախտորոշման, բուժման ու դեղորայքային ապահովման անվճար ծառայություններ է մատուցել Գյումրու եւ շրջակա բնակավայրերի բնակիչներին՝ օգնելով նրանց վերագտնել ամենաթանկը՝ առողջությունը: Այստեղ աշխատում են համապատասխան վերապատրաստում անցած 3 բժիշկներ եւ նույնքան բուժքույրեր: Տեղում մի քանի բուժաշխատողների վերապատրաստումներ իրականացվել են մեր հայրենակից բժիշկներ Գրիգոր Սոխիկյանի, Սթիվ Կամաջյանի եւ Ք. Նաջարյանի ղեկավարությամբ:

Մեր անխոնջ հայրենակցուհու ջանքերով իրականացված հիմնանորոգման ընթացքում փոխվել են ԱԱՊ կենտրոնի ջրատար խողովակները, ստեղծվել է ջեռուցման համակարգ, լուծվել է տաք ու սառը ջրամատակարարման հարցը եւ այլն: Նոր ու թարմ տեսք ստացած այս հյուրընկալ օջախն այժմ սպասարկում է 8000 բնակչի (շաբաթական 100-150 հաճախում), որոնցից 3134-ի նկատմամբ իրականացվում է դիսպանսեր հսկողություն:

Վերաբացման հանդիսությունն անցավ չափազանց ջերմ, հուզական մթնոլորտում: Ելույթ ունեցան շատերը՝ իրենց երախտիքի ու հիացմունքի խոսքն ուղղելով արժանավոր հայուհուն, որի ազգանվեր գործունեությունը չի սահմանափակվում միայն այս կենտրոնով, Գյումրիով ու հանրապետության շրջանակներով:

Գ. Մ.

«Միտումնավոր փորձում են փոխել իմ իմիջը»

ԱԺԴ-ի քայքայման եւ իմ մասին վերջին շրջանում տարածվող բոլոր խոսակցությունները հերյուրանքներ են, որոնք իրականության հետ կապ չունեն», «**Ազգի**» հետ հեռախոսազրույցում հայտարարեց ԱԺԴ կուսակցության նախագահ Արշակ Սադոյանը: «Նախորդ օրը կայացած կուսակցության արտահերթ նիստում վարչության անդամները ուղղակի պատասխան պահանջեցին Վարդան Գրիգորյանից, թե նա ինչ հիմքով է այդպիսի հայտարարություններ արել»:

Սադոյանի պատմելով, Վարդան Գրիգորյանը վարչության նիստում ժխտել է իրեն վերագրված բոլոր հայտարարությունները: Հիշեցնենք, որ խոսքը վերաբերում է ԱԺԴ նախագահին կուսակցությունից վտարելու, կուսակիցների կողմից նրա գործողություններին անվստահություն հայտնելու, կուսակցության փլուզման մասին վերջին օրերին ԶԼՄ տարածած հրապարակումներին:

«Իրականում այս ամենը որոշ լրագրողների կողմից միտումնավոր տարվող գիծ է անձամբ իմ եւ կուսակցության դեմ: Ուզում են ստեղծել էմոցիոնալ բռնկումներով, բորբոքվող ու բռնկվող Սադոյանի իմիջ-կերպարը, որը կոնկրետ հարցեր չի լուծում»:

Իսկ Վարդան Գրիգորյանի վարքագծի մասին կուսակցության ղեկավարն այսպիսի կարծիք հայտնեց. «Արդեն 6 ամիս նա ԱԺԴ վարչության նիստերին համարյա չի մասնակցում եւ որեւիցե առնչություն չունի մեր կուսակցությունում ընթացող իրադարձություններին»: Ըստ կուսակցության ղեկավարի, Վարդան Գրիգորյանը ՀԺԿ-ում ավելի շատ է երեւում, քան ԱԺԴ-ում:

Ինչ վերաբերում է սահմանադրական բարեփոխումների վերաբերյալ Արշակ Սադոյանի եւ «Արդարության» ֆրակցիայի հակասություններին, ապա ԱԺ ամենահայտնի ատենաբանն այն համոզմունքին է, որ կառավարություն կազմելու մասին վերջինիս ամրագրած սկզբունքները կոլեկտիվ անպատասխանատվության սկզբունքներ են (հիշեցնենք, որ համաձայն դրա, կառավարություն կազմավորելու իրավունքը վերապահվելու է ՀՀ նախագահին, եթե նրա ներկայացրածը չի հաստատվում խորհրդարանում, ապա ինքն է ձեւավորելու կառավարությունը):

Համենայն դեպս, անկախ նրանից, թե «Արդարությունն» ու կոալիցիան, ի վերջո, համագործակցության կգա՞ն, թե ոչ սահմանադրական բարեփոխումների շուրջ, Արշակ Սադոյանը մտադիր է մասնակցել եւ դրանց, եւ ընտրական օրենսգրքի խորհրդարանական քննարկումներին:

Կ. Գ.

Ցավակցություն

«Ազգի» խմբագրակազմը ցավակցում է իր աշխատակից Պետրոս Քեշիշյանին աներոջ՝

Գրիգոր Համբարձումի Պարամյանի

մահվան կապակցությամբ:

Հուղարկավորությունը տեղի կունենա այսօր՝ հունվարի 27-ին, ժ. 14-ին, Այգեկցու (նախկին Րաֆֆու) փողոցի թիվ 41 տնից:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Չկա երկրում կոռուպցիայի գնահատման որեւէ բանաձեւ

Սակայն Բագրատ Եսայանը համոզված է, որ ցուցանիշն իջնում է

Անցյալ տարի հարկային ծառայության 151 աշխատակից կարգապահական տույժի է ենթարկվել, եղել են աշխատանքից հեռացման դեպքեր: 2003 թվականին տարբեր ծառայություններում կարգապահական պատասխանատվության է ենթարկվել 139 աշխատակից, 2004-ին՝ 273: 2003-ին քննչական մարմիններին 1 գործ է ուղարկվել, 2004-ին՝ 22: 2003-ին աշխատանքից ազատվել է 5 աշխատակից, 2004-ին՝ 58: Տարբեր ծառայությունների աշխատակիցների աշխատանքի վերաբերյալ 2003-ին քաղաքացիների 59 դիմում-բողոք է եղել, 2004-ին՝ 94: Այս թվերը հրապարակեց Հակակոռուպցիոն միջոցառումների մոնիտորինգի իրականացման հանձնաժողովի ղեկավար Բագրատ Եսայանը:

Երեկ ՀՀ նախագահի նստավայրում տեղի ունեցավ հանձնաժողովի աշխատանքային հերթական նիստը: Բագրատ Եսայանն ամփոփեց անցյալ տարի իրականացված աշխատանքները: Նա նշեց, հակակոռուպցիոն ռազմավարական ծրագրով նախատեսված 98 ծրագրերից 62-ն իրականացված է: Միակ միջոցառումը, որի իրականացումը անցյալ տարվանից տեղափոխվել է 2005 թվական, մագիստրատուրային ուսուցմամբ կարգը հաստատելու որոշման նախագծի ներկայացումն է, որը պետք է իրականացներ ԿԳՆ-ն, սակայն քանի որ ԱԺ-ում համապատասխան օրենքն ընդունվեց միայն տարեվերջին, միջոցառումը տեղափոխվեց 2005 թ:

Համաձայն հանձնաժողովի նախորդ նիստի որոշման՝ 123 հասարակական կազմակերպություններից ձեւավորվել են աշխատանքային 12 խմբեր, որոնց ղեկավարները երեկ ներկայացրին իրենց աշխատանքը:

Բագրատ Եսայանն ասաց, որ միջազգային պարտավորությունների կատարման ընթացքին հետեւելը նույնպես այս հանձնաժողովի պարտավորություններից մեկն է: Նա տեղեկացրեց, որ անցյալ տարի Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպության տված 24 երաշխավորություններից 6-ն արդեն կատարվել է, 4-ի իրականացումը դեռ չի սկսվել, մյուսներն ընթացքի մեջ են:

Այն հարցին, թե ինչ ցուցանիշ ունի կոռուպցիան այսօր Հայաստանում, Բագրատ Եսայանը պատասխանեց. «Ընդհանրապես աշխարհում կոռուպցիայի մակարդակը չափելու որեւէ գործիք հայտնաբերված չէ, որեւէ երկրում կոռուպցիայի մակարդակի սանդղակ չկա, բայց համոզված եմ, որ մեզանում ցուցանիշը նվազել է: Այն խնդիրները, որ վերջին շրջանում հանրապետության ամենաբարձր ղեկավարությունը դրել է տարբեր գերատեսչությունների առջեւ, կոռուպցիայի դեմ պայքարի ավելի հետեւողական պայքարի ցուցանիշ են»:

Բագրատ Եսայանն ասաց, որ իրենք բոլոր լրատվամիջոցներին նամակով դիմել են, որ հանձնաժողովին ներկայացնեն «Զանգվածային լրատվության միջոցների մասին» եւ «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքների խախտման կոնկրետ դեպքեր, որպեսզի իրենք հնարավորություն ունենան բացահայտելու՝ որքանով են իրավապահ մարմիններն ուշադրության արժանացրել այդ դեպքերը:

«Ազգ» օրաթերթը նման նամակ չի ստացել:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Արտաշես Գեղամյանի ելույթը ԵԽԽՎ-ում

Հարգելի նախագահ,
հարգելի գործընկերներ

Լեռնային Ղարաբաղի դիմակայության հարցի քննարկման բնույթը հիշեցնում է հելլենական դարաշրջանի մեծ փիլիսոփաներ Պլատոնի ու Արիստոտելի բանավեճը «Տեսողության կուրությունն ու կուրության տեսողությունը, կամ արդյոք խլուրդն աչքեր ունի՞» թեմայով: Երբ այդ վեճը շատ երկարեց, ստրուկ այգեպանն ուղղակի առաջարկեց վերցնել խլուրդին ու նայել՝ նա աչքեր ունի, թե՞ ոչ: Բայց փիլիսոփաները պատասխանեցին, որ ճշմարտությունն ի հայտ բերելու համար իրենց խլուրդ պետք չէ:

Այսպես էլ հիմա ԵԽԽՎ-ում ուզում են Լեռնային Ղարաբաղի 140 հազարանոց բնակչության ճակատագիրը լուծել՝ առանց նրան բանավեճի հրավիրելու: Հայաստանի պատվիրակությունը, որը պնդում էր նրանց պարտադիր հրավիրել, ցավոք, Ադրբեջանի տխրահռչակ հովանավորների ջանքերով, ըստ էության, հայտնվեց ստրուկ այգեպանի դերում: Եվ այն դեպքում, երբ մեր գործընկերներն Ադրբեջանից երբեք չեն հասնի Պլատոնին եւ Արիստոտելին, իսկ նրանց հովանավորներն՝ առավել եւս: Հարկ չկա ասելու նաեւ, որ հարգարժան պարոն Դեյվիդ Աթկինսոնը, արդեն տասը տարի է, ինչ չի եղել Լեռնային Ղարաբաղում:

Ի՞նչ է հարցի էությունը: Ադրբեջանը ձգտում է իր տիրապետությունը հաստատել էթնիկապես օտար, քրիստոնեական բարոյական սկզբունքներ ունեցող բնակչությամբ տարածքի վրա: Այստեղ, ԵԽԽՎ-ում համառորեն չեն ուզում տեսնել, որ Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության կրթական մակարդակը ազատության եւ անկախության, կրկնում եմ՝ ազատության եւ անկախության 15 տարիների ընթացքում էականորեն գերազանցում է Ադրբեջանի համանման ցուցանիշը: Բնակչության հազար հոգուն հասնող ուսուցիչների, բժիշկների, ուսանողների եւ դպրոցականների թիվը նույնպես բարձր է, քան՝ Ադրբեջանում, ինչպես նաեւ բարձր են մեկ անձին բաժին ընկնող եկամուտները:

Եվ ամենագլխավորը՝ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդն իր ազատությունը նվաճել է մարդկային հսկայական զոհերի եւ զրկանքների գնով, որոնք նա կրեց Սումգայիթում, Բաքվում, Կիրովաբադում, Մինգեչաուրում, Նախիջեւանում տեղի ունեցած ջարդերից: Էլ չեմ ասում այն բազմահազար զոհերի մասին, որոնք ընկան 8 միլիոնանոց Ադրբեջանի կողմից Լեռնային Ղարաբաղի հայ բնակչությանը պարտադրված պատերազմի պատճառով:

Այսօր ադրբեջանցի մեր գործընկերները, իրենց սանձազերծած ռազմական բռնի գործողություններում տապալվելուց հետո համառորեն ջանում են արդեն բռնության ենթարկել հակամարտության պատմությունը: Այդ ոչ շնորհակալ գործում նրանց փաստարկն է համարվում ոչ թե պատմական ճշմարտության վերականգնումը, այլ սեւ ոսկու՝ նավթի ուժին ապավինումը: Նույն ադրբեջանական նավթի, որը վեր դասվեց 19-րդ դարի վերջերին եւ 20-րդ դարի սկզբներին Օսմանյան կայսրությունում կոտորված 1,5 միլիոն անմեղ հայերի արյունից: Պատմական ճակատագրերի կամոք, գուցեւ աստվածային նախախնամությամբ, հայերի համար այդ ողբերգական ու խառնակ ժամանակներում Բրիտանական կայսրության վարչապետը Ռոբերտ Սոլսբերին էր: Հենց նա հայերի աղաչանքներին՝ փրկել Արեւմտյան Հայաստանի 2 միլիոնանոց բնակչությանը թուրքական յաթաղանից, 1896 թ.-ին, շատ լուրջ եւ ցինիկաբար ասաց. «Անգլիական ռազմանավերը չեն կարող բարձրանալ հայկական լեռները»: Երեւի դրանք դեռ չէին հասցրել իջնել Աֆղանստանի Հինդիկուշյան լեռներից եւ դրա հետեւանքը եղավ առաջին ողբերգությունը՝ հայերի կոտորածը Օսմանյան կայսրությունում սուլթան Համիդի իշխանության օրոք, որը անվանվեց արյունարբու:

Տարիներ անց Բրիտանական կայսրությունը ունեցավ այլ վարչապետ՝ ականավոր քաղաքական գործիչ եւ հումանիստ Դեյվիդ Լլոյդ-Ջորջը, որը բնութագրելով 1919 թ.-ի փարիզյան խաղաղ կոնֆերանսի մասնակից-պետությունների պաշտոնական դիրքորոշումը, գրել է. «Հայաստանի բնակիչները, թե՛ ռասայական, թե՛ կրոնական սկզբունքով տարբերվում են իշխող թուրք ազգությունից: Հավատով նրանք քրիստոնյա են: Տխրահռչակ Աբդուլ Համիդը իրականացրել է այդ հնագույն ժողովրդին արտաքսելու քաղաքականությունը հայկական մեծամասնությանը վերածելով խղճուկ ու վախեցած փոքրամասնության: Դաշնակից տերությունները (Բրիտանական կայսրություն, Ֆրանսիա, Բելգիա, Հունաստան, Լեհաստան, Պորտուգալիա, Չեխոսլովակիա, Ռումինիա, Սերբա-Խորվաթա-Սլովենական պետություն, Հեջաս եւ Ճապոնիա) ունեն կարծիք, որ չի կարելի թույլատրել թուրքերին վայելել իրենց գազանությունների պտուղները, իսկ հայ ժողովրդին պետք է լրիվ վերադարձվի նախնիների ժառանգությունը եւ երբեմնի հզորությունը վերականգնելու հնարավորություն տրվի» (Դեյվիդ Լլոյդ-Ջորջ «Ճշմարտությունը խաղաղ պայմանագրերի մասին»):

Գրեթե 90 տարի անց ուզում են պատմությունը կրկնել: Սակայն հուսով եմ, որ ԵԽԽՎ-ն գիտակցում է, որ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդն անպարտելի է, քանզի նա պայքարում է իր ազատության համար, իսկ ազատությունը չի վախենում մահից ու Աստվածային դատաստանից, ի տարբերություն ստրկության, որի մեջ ոմանք ԵԽԽՎ-ում ուզում են գցել նրան:

Ելույթս կուզենայի ավարտել բրիտանական պետության պատմության առաջին մարդու՝ Ուինսթոն Չերչիլի խոսքերով. «Պետական գործչի տարբերությունը քաղաքական գործչից այն է, որ քաղաքական գործիչը կողմնորոշվում է հաջորդ ընտրություններով, իսկ պետական գործիչը՝ հաջորդ սերունդներով»:

Եթե ԵԽԽՎ պատգամավորները չանցնեն քաղաքական գործչին պետական գործչից բաժանող ռուբիկոնը, ապա շատ շուտով գերմանացի տաղանդավոր փիլիսոփա Օսվալդ Շպենգլերի մռայլ կանխատեսումները կիրականանան եւ կսկսվի «Եվրոպայի մայրամուտը»: Եվ դա կծանրանա մեր բոլորի խղճի վրա:

ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԵՂԱՄՅԱՆ
Եվրոպական ժողովրդական կուսակցություններ/ քրիստոնեա-դեմոկրատներ
Եվրոպայի խորհրդի
խորհրդարանական վեհաժողովում
Հայաստանի Հանրապետության Ազգային
Ժողովի
պատվիրակության անդամ
Ստրասբուրգ, 25 հունվարի, 2005 թ.

Գ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿ

Մինչեւ վերջնական հաղթանակ

Ազգային բանակի տոնի կապակցությամբ ՀՀ երկրապահ կամավորականների միության վարչության նախագահ, պաշտպանության փոխնախարար, գեներալ-լեյտենանտ Մանվել Գրիգորյանը շնորհավորական ուղերձ է հղել համայն հայությանը: «Հայ ժողովրդի նորագույն պատմության ամենամեծ ձեռքբերումը հայոց բանակն է, որը կազմավորվեց եւ կայացավ երկրի ու ժողովրդի համար չափազանց պատասխանատու ժամանակահատվածում: Մեր ժողովուրդն իր կամավորականների խիզախության եւ բանակի անպարտելիության շնորհիվ ամրագրեց ռազմադաշտի հաջողությունն ու այսօրվա խաղաղությունը»:

Մանվել Գրիգորյանն իր շնորհավորական խոսքում համոզմունք է հայտնում, որ հզոր ու միշտ պատրաստ բանակն է երկրի կայունության ու խաղաղության միակ եւ ամուր երաշխիքը: «Արժանավայել շարունակենք դիմակայել նոր մարտահրավերներին եւ տանենք մեր հաղթարշավը մինչեւ վերջնական հաղթանակ»:

Պաշտպանության բանակի մարտունակությունը բարձր է

1-ին էջից

Ս. Օհանյանը գոհունակություն հայտնեց զորահավաքային կազմակերպվածության կապակցությամբ: Փաստորեն, անցկացված զորահավաքի ժամանակ նախատեսված ժամկետում 99 տոկոսանոց հավաք է ապահովվել, ինչը վկայում է, որ պահեստային ուժերը միշտ կարեւորում են բանակի շարունակական համալրումը:

Շոշափելի հաջողություններ են ձեռք բերվել նաեւ բանակի նյութատեխնիկական պայմանների ապահովման ուղղությամբ: Հունվարի 1-ից պայմանագրային զինծառայողների եւ ենթասպաների աշխատավարձը զգալիորեն բարձրացել է: Շուրջ 300 մլն դրամով ավելացել են շինարարական աշխատանքների ծավալները՝ կազմելով մոտ 1 մլրդ դրամ: Բացի այդ, արցախյան պատերազմում զոհված եւ հաշմանդամ ազատամարտիկների ընտանիքների բնակարանային պայմանների բարելավման համար հատկացվել է 300 մլն դրամ:

Նշելով դրական արդյունքները, նախարարն անդրադարձավ նաեւ առկա բացթողումներին՝ այս առումով ընդգծելով դաստիարակչության գծով աշխատանքների հետագա կատարելագործման անհրաժեշտությունը: Ինչքան էլ արդիականացման միջոցներ են ձեռնարկվել, այդուհանդերձ, տարածաշրջանի առանձնահատկությունների տեսանկյունից դարձյալ քիչ է թվում, մասնավորապես նշեց Ս. Օհանյանը:

ՊԲ ղեկավարությունը 2005 թ. հռչակել է մարտավարության որակի եւ կարգապահության ամրապնդման տարի: Անելիքների շրջանակում նախարարը դարձյալ ընդգծեց զինվորականների ուսուցման գործընթացը: Ընթացիկ տարում ուշադրություն կհատկացվի նաեւ փոքր ստորաբաժանումներին: Նախարարի խոսքերով, ՊԲ-ում արդեն կա պայմանագրային հիմունքներով գործող երեք փոքր ստորաբաժանում, որտեղ վարձատրությունը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին:

Պաշտպանության նախարարը պատասխանեց նաեւ լրագրողների հարցերին: Ի պատասխան այն հարցի, թե ինչպես է վերաբերվում Ադրբեջանի ռազմատենչ հայտարարություններին, որոնք վերջին ժամանակներս հնչում են էլեկտրոնային լրատվամիջոցներով, Ս. Օհանյանն ասաց, որ նման հայտարարություններն իրոք մտահոգիչ են, սակայն, ՊԲ հետախուզական աշխատանքների, ինչպես նաեւ առաջնագծում պարբերաբար անցկացվող դիտարկումների արդյունքներով կարելի է վստահաբար ասել, որ Ադրբեջանն ի վիճակի չէ ռազմական ուժով որեւէ հարց լուծելու:

Հարց ուղղվեց ԵԱՀԿ դիտարկման խմբի առաջիկայում տարածաշրջան ժամանելու վերաբերյալ: Այս առնչությամբ նախարարը նշեց, որ իրենք նորմալ են ընդունում նման առաքելությունը: Ինչ մնում է բանակի կողմից վերահսկվող տարածքում գյուղատնտեսական աշխատանքներ ծավալելուն, ապա ՊԲ-ն չի կարող բնակչությանը խանգարել դրանում, եւ եթե որեւէ բնակավայրում կոմպակտ բնակչություն է հավաքված՝ ապա նրանց կարելի է օգնել հանապազօրյա աշխատանքներ իրականացնելիս:

Ինչպիսի՞ն է հանցավորության վիճակը բանակում: Այս հարցին Ս. Օհանյանը պատասխանեց, որ տարեցտարի հանցագործությունները ՊԲ-ում նվազում են: Հիմնական հանցագործությունները միջանձնային հարաբերությունների արդյունք են: Մյուս մտահոգիչ կողմը այս հարցում՝ անվտանգության կանոնների պահպանման անհրաժեշտությունն է, որի ուղղությամբ հրամանատարությունը միջոցներ ձեռնարկում է:

Աղանդավորներ, կարելի է ասել, պաշտպանության բանակում չկան, բացառությամբ մեկ դեպքի: Հրամանատարությունը ձգտում է կրոնական մղումներով զինծառայությունը այլընտրանքային ծառայության փոխարինելու՝ նորակոչիկ այդ զինվորին համոզել հայրենիքի պաշտպանության առաջնահերթությունը: Առհասարակ, ռազմահայրենասիրական դաստիարակության խնդիրը ՊԲ հրամանատարության գործունեության առանցքում է: Այս առումով նախարարը կարեւոր համարեց ԼՂՀ կրթության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարության հետ համատեղ իրականացվող միջոցառումների ծրագիրը, որը հաջող ընթացքի մեջ է:

Միջամտո՞ւմ է արդյոք բանակն ընտրական գործընթացներին. Ս. Օհանյանը պատասխանեց, որ կոնկրետ փաստեր բանակի միջամտության մասին ինքը չի ստացել նախորդ ընտրությունների ժամանակ: Իսկ առաջիկայում կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ հրահանգ կտա հրամկազմին՝ բացառել ընտրություններին միջամտելու որեւէ փորձ:

Դիտարկումներ

Ծիծեռնակաբերդի զբոսայգին նաեւ հանգստի գոտի՞

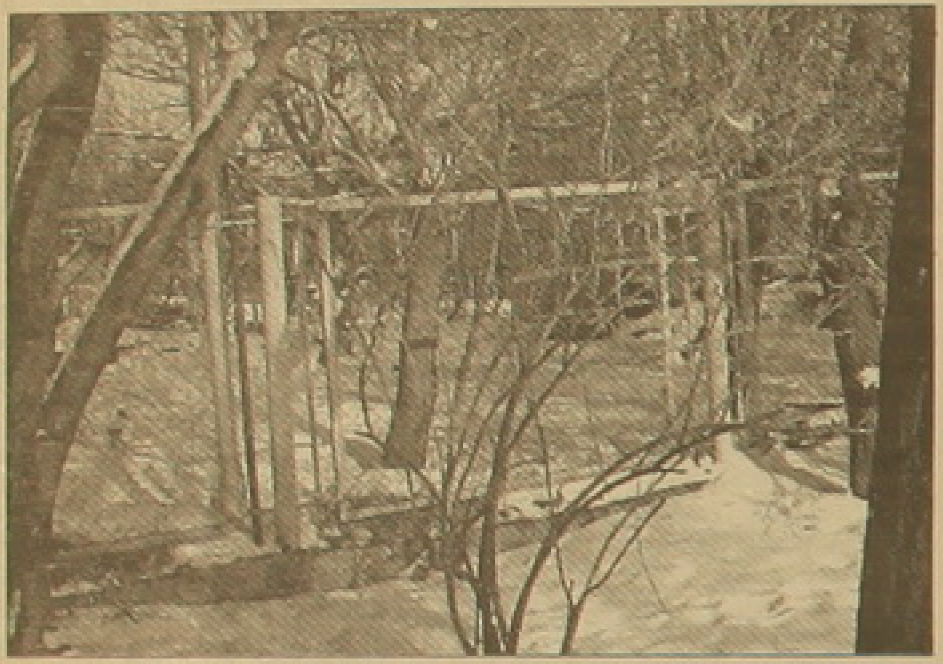

Ցանկապատված տարածքը:

Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր տանող ճանապարհը սկսվում է 1998 թվականին քաղաքապետարանի թույլտվությամբ կառուցված «Հավանա» սրճարանից, որտեղ ժամանակին նախատեսվում էր ստեղծել ծաղկի տոնավաճառ: Չնայած հունվարյան ցրտին, սրճարանի սեփականատերն այս օրերին եռուն շինարարություն է կատարում, ամառային սրճարանի կողքին վեր խոյացնելով քարե նոր կառույցը: Գուցե ոմանք ասեն, թե սրճարանը Ծիծեռնակաբերդի զբոսայգուց դուրս է, Մեծ եղեռնի հուշակոթողից բավականին հեռու, սակայն մեր կարծիքով, դա չափից ավելի թույլ ու անհամոզիչ արդարացում է, որովհետեւ հենց այդտեղից է սկսվում հուշահամալիր այցելողի առաջին տպավորությունը: Իհարկե, տարածքում ծաղիկներ վաճառվում են, այն էլ ինչքա՜ն: Բացի սրճարանի դիմացի ծաղկի կրպակից, մայթի երկայնքով մի ամբողջ շարան է ձգվում՝ կողք-կողքի, նաեւ դեմ դիմաց, ավելի քան 10 խանութ: Մարզահամերգային համալիրի աջ կողմը եւս դատարկ չէ. անտառում տարիներ առաջ կառուցված «Արջուկի մոտ» ռեստորանն արդեն 4 հարկանի է դարձել:

«Ծիծեռնակաբերդի անտառի պահպանման վիճակը շատ վատ է: Վերջին 4 տարիներին Ամերիկայի հայկական համագումարի հայաստանյան գրասենյակը մեծ աջակցություն է ցույց տալիս կանաչ տնկիները խնամելով, զբոսայգու մաքրությանը հետեւելով: Դրա համար էլ հուշահամալիրի տարածքի կանաչը լավ վիճակում է, Երեւանում նման կանաչ տարածք չենք գտնի: Ցավոք, անցած տարի հաճախակի դարձան հրդեհները, այրվեց մոտ 30 հա կանաչ տարածք: Դիտավորյա՞լ էր, թե՞ ոչ, չեմ կարող ասել, բայց պարզից էլ պարզ է, որ առանց կրակի հրդեհ չի առաջանում:

Մեծ եղեռնի հուշահամալիրը կառուցվել է 1967 թվականին, եւ մինչ օրս այս զբոսայգին չի բարեկարգվել: Զբոսայգու ողջ տարածքը եղել է «Կենտրոն» թաղապետարանի ենթակայության ներքո», ասում է ԳԱԱ Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը:

Կառավարության օրերս ընդունած որոշմամբ Ծիծեռնակաբերդի զբոսայգու 20 հա տարածքը հանձնվել է մարզահամերգային համալիրի տնօրինմանը, իսկ 99 հա տարածքը՝ Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտին:

Զբոսայգու տարածքում գործում է «Ակոռի» ռեստորանը, «Մոխիրներից հառնած մայրը» արձանի դիմացի ցանկապատված հատվածը եւս վաճառված է, եւ առաջին հայացքից դժվար է գլխի ընկնել, թե ինչի համար է նախատեսված եղել: Քիչ ներքեւ բացօթյա մեկ այլ սրճարան կա: Պրն Բարսեղյանի ասելով, դրանց թիվը շատ չէ, որովհետեւ վերջին 9 տարիներին իրենք համառորեն պայքարել են զբոսայգին սրճարաններով լցնելու ցանկություն ունեցողների դեմ:

«Հաղթանակի եւ Օղակաձեւ զբոսայգիները վերացնելուց հետո հերթն այսօր հասել է Կոմիտասի անվան զբոսայգուն: Ծիծեռնակաբերդի զբոսայգին միակն է, որ մեծ դժվարությամբ կարողացանք փրկել: Կարծում եմ, զբոսայգին պետք է դառնա շատ գրավիչ հատկապես ծաղկապատմամբ, տարածքի մի մասը կարելի է պահել ծածկի տակ, ստեղծելով ձմեռային այգի, որտեղ ծաղիկներ կլինեն նաեւ ձմռանը: Զբոսայգու բարեկարգման ու ծաղկապատման համար կարիք կլինի հայտարարել ճարտարապետների եւ դենդրոլոգների մրցույթ:

Ամառային բացօթյա սրճարանը:

Տարբեր երկրներում ծաղկաշատ զբոսայգիներ տեսնելիս զմայլվում ենք, իսկ մեզանում այդպիսիք չկան, մեր զբոսայգիները մի տեսակ չոր են, անհրապույր, ծաղիկների փոխարեն միայն ծառուղիներ են ու ձեմուղիներ», ավելացնում է պրն Բարսեղյանը:

Նրա ասելով, ծառերը հատելու բազում դեպքեր են եղել, որովհետեւ անտառի հսկողությունը թույլ է աշխատողների նվազ թվի պատճառով՝ ընդամենը 8 հոգի: Նախատեսվում է ավելացնել բանվորների թիվը, ինչպես նաեւ լուծել ամենակարեւոր խնդիրը՝ վերանորոգել ոռոգման համակարգը, որպեսզի անտառը փրկվի չորացման վտանգից: Պրն Բարսեղյանը համոզված է, որ բարեկարգելու դեպքում զբոսայգին կդառնա ամենօրյա հանգստի գոտի, ինչի կարիքը շատ են զգում համայնքի բնակիչները: Եթե հանգստի պայմաններ ստեղծվեն երեխաների ու երիտասարդների համար, նրանք ավելի կկապվեն հուշահամալիրի ու թանգարանի հետ:

Ցեղասպանության թանգարանի վերանորոգումը կավարտվի մինչեւ ապրիլի 24-ը, իսկ զբոսայգու բարեկարգումն ավելի երկար կտեւի:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Չեմ կարծում, որ Ռուսաստանի միջնորդությունը նպաստի հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորմանը»

Նշում է ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը թուրքական թերթին տված հարցազրույցում

Դեկտեմբերի 17-ին Բրյուսելում Թուրքիայի հետ անդամակցության բանակցություններ սկսելու որոշումով Եվրամիությունը նպաստեց հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման շուրջ ծավալվող քննարկումների վերաակտիվացմանը: Ստեղծված իրավիճակում Թուրքիան, որը մինչ այդ հարաբերությունների կարգավորման եւ հայ-թուրքական սահմանի բացման նախապայմաններ էր առաջարկում Հայաստանին, սկսեց նրան մեղադրել Կարսի պայմանագիրը չճանաչելու, Ադրբեջանի այսպես կոչված գրավյալ տարածքների ազատումից հրաժարվելու եւ ցեղասպանության «անհիմն» պնդումները Թուրքիայի դեմ օգտագործելու մեջ:

Անկախ մեղադրանքների հիմնավորվածությունից, երբ դրանք դառնում են Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայությունն ու նրա շրջափակումն արդարացնելու միջոց, հիմնաքարային նախապայմանի են վերածվում: Հետեւաբար Հայաստանը իրավացիորեն մերժում է նաեւ վերոհիշյալ մեղադրանքները: Մերժումը առանձնակի նշանակություն է ձեռք բերում, երբ դա հենց թուրքական թերթի էջերում կատարում է ՀՀ արտգործնախարարը: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ «Զամանի» հունվարի 25-ի համարին, որտեղ հրապարակված հարցազրույցում Վարդան Օսկանյանը հաշվենկատ ու դիպուկ, ինչու չէ, նաեւ սպառիչ պատասխաններ է տալիս հարցերին, թերեւս դրանով էլ բացահայտում է նախապայմանի բնույթ կրող թուրքական մեղադրանքների սնանկությունը:

Հ. Օ.

- Վարչապետ Էրդողանն ասաց, որ Հայաստանը չի ճանաչում Կարսի պայմանագիրը, իսկ դա խոչընդոտում է հայ-թուրքական հարաբերությունների զարգացմանը: Ինչո՞ւ չեք ճանաչում այս պայմանագիրը:

- Կարսի պայմանագրի վերաբերյալ Թուրքիայի վարչապետի հայտարարությունն ինձ համար անակնկալ էր: Առ այսօր հայաստանյան ղեկավարներից ոչ մեկը Կարսի պայմանագիրը չճանաչելու մասին որեւէ հայտարարություն չի արել: Մենք պատկանում ենք ԽՍՀՄ-ի իրավահաջորդ երկրների թվին: Քանի դեռ չեն ստորագրվել նոր պայմանագրեր կամ չեն արվել նախորդ պայմանագրերն անվավեր ճանաչելու հայտարարություններ, ուժի մեջ են մնում երրորդ երկրների հետ ԽՍՀՄ-ի ստորագրած բոլոր պայմանագրերը:

- Ո՞րն է Ադրբեջանի գրավյալ տարածքներից դուրս գալու Թուրքիայի առաջադրած նախապայմանին ձեր մոտեցումը:

- Թուրքիան չի կարող Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը հանգեցնել զուտ տարածքի հարցի: Դա բնույթով բազմակողմանի է: Սակայն բուն խնդիրը վերաբերում է կարգավիճակին: Մինչեւ ղարաբաղյան հակամարտությունն ադրբեջանական որեւէ տարածք հայերի վերահսկողության տակ չէր: Վերահսկողությունը հաստատվել է ղարաբաղյան հիմնահարցից հետո: Թուրքական կողմը պատճառահետեւանքային կապի հարցում ակնհայտ շփոթմունք է ապրում: Հետեւանքի վերացման համար դա պետք է տարանջատել պատճառից: Խնդիրը բխում է քննարկումներին Բաքվի խուսափողական մոտեցումից: Հետեւաբար Թուրքիան չի կարող տարածքների հարցը որպես նախապայման առաջադրել: Մենք ոչ թե չենք ուզում հարցի լուծումը, այլ ցանկանում ենք, որ դրան համապատասխան մոտեցում ցուցաբերվի:

- Ինչպե՞ս եք գնահատում ղարաբաղյան հիմնահարցում Թուրքիայի միջնորդության ձգտումները:

- Թուրքիան կողմնակալ լինելու պատճառով ի վիճակի չէ միջնորդել ղարաբաղյան հարցում: Օրինակ, Ռուսաստանը հարցի կարգավորման առումով որեւէ նախապայման չունի եւ չեզոք է: Թուրքիան մշտապես միջնորդության առաջարկ է անում, եւ մենք երկկողմ հանդիպումներ ենք անցկացնում: Հանդիպումների առումով որեւէ խնդիր չունենք, սակայն միջնորդությունը բոլորովին այլ է:

- Հիմնահարցի կարգավորման վրա ինչպե՞ս կազդի Հայաստանի հարցում Ռուսաստանի հետ Անկարայի համագործակցությունը:

- Ռուսաստանի հետ Թուրքիայի երկխոսությունը մեզ համար խնդիր չէ: Սակայն չեմ կարծում, որ այս երկու երկրների համագործակցությունը նպաստի հարցի կարգավորմանը:

- Հայաստանն օկուպացրել է Ադրբեջանի տարածքի 1/5-րդը: Ե՞րբ եք պատրաստվում վերջ տալ օկուպացիային:

- Լեռնային Ղարաբաղը միշտ եղել է հայկական տարածք: Մյուս շրջանները Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի խնդիրն են: ԽՍՀՄ-ի օրոք Ղարաբաղն ընդգրկված էր Ադրբեջանի սահմաններում, սակայն երբ Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի միջեւ պատերազմ ծագեց, ապա Հայաստանը, բնականաբար, աջակցեց Ղարաբաղին: (Մյուս շրջանների) հարցը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ է քննարկվում այն պարզ պատճառով, որ ադրբեջանցիները խուսափում են Ղարաբաղի հետ բանակցություններից:

- Ո՞րն է ցեղասպանության խնդիրների բուն նպատակը, որոնց առնչությամբ դուք ապավինում եք ԱՄՆ-ի գլխավորությամբ արեւմտյան երկրների աջակցությանը՝ Թուրքիայից հող կամ փոխհատուցում ստանա՞լը:

- Մեր արտաքին քաղաքականության օրակարգում հողային պահանջի կամ փոխհատուցման խնդիր դրված չէ: Պարզապես ձգտում ենք, որ ցեղասպանությունը ճանաչեն միջազգային հանրությունն ու Թուրքիան: 1915-ի իրադարձությունները բացահայտ ցեղասպանություն են: Չնայած դրան, Հայաստանը երբեք հարաբերությունների կարգավորման համար Թուրքիայից չի պահանջել ցեղասպանության ճանաչումը: Հարցը հնարավոր է երկխոսության միջոցով լուծել, սակայն ինչպե՞ս, երբ բացակայում են դիվանագիտական հարաբերությունները:

- Դուք կարծում եք, որ Թուրքիան Եվրամիությանն անդամակցելու համար կճանաչի՞ վերոհիշյալ պնդումը:

- Մենք Թուրքիայի հետ ունենք սահմանների բացման եւ ցեղասպանության երկու կարեւոր խնդիր: Ցեղասպանության ճանաչումը նախապայման չէ, սակայն սահմանների բացումը, ինչ խոսք, նախապայման է մեր հարաբերությունների կարգավորման համար: Ոչ ոք չի կարող փակ սահմանների առկայությամբ խոսել նորմալ հարաբերությունների մասին: Հակառակ դրան առանց ցեղասպանությունը ճանաչելու կարելի է հարաբերությունները կարգավորել: Մենք սահմանների հարցը մտցնում ենք ԵՄ-ի օրակարգ: Դա արդեն օրակարգային է դարձել ԵՄ-ի համար, իսկ ցեղասպանությունը բարոյական եւ ընդհանուր խնդիր է: ԵՄ-ը պահանջում է, որ Թուրքիան որեւէ կերպ հաշվի այս հարցի հետ: Հույս ունենք, որ այս հարցերը Թուրքիայի առջեւ կդրվեն տարեվերջին, երբ նա անդամակցության բանակցություններ սկսի ԵՄ-ի հետ: Այնուհանդերձ, չենք կարող առաջընթաց ձեռք բերելու համար 10-15 տարի սպասել, որ Թուրքիան անդամակցի (ԵՄ-ին): Հուսով ենք, որ Թուրքիան շուտով կբացի իր հայկական սահմանը:

- Թուրքիայի հայերը ցեղասպանության պնդումների պատճառով հակադրվում են սփյուռքին: Այս բանավեճում ինչպիսի՞ տեղ է զբաղեցնում Հայաստանը:

- Միանգամայն բնական է, որ այդ հարցը ակտիվորեն վերարծարծեն սփյուռքահայերը, որովհետեւ նրանք ցեղասպանության զոհերի ժառանգներն են: Նրանց ծնողներին քշել են Սիրիայի անապատներ, արաբական երկրներ, որոնք այնուհետեւ գաղթել են Եվրոպա, ԱՄՆ: Մեծացել են՝ լսելով ցեղասպանության մասին վերապրածների պատմածները: Սակայն դա ոչ միայն նրանց, նաեւ Հայաստանի խնդիրն է: Այս առումով մեր միջեւ որեւէ տարբերություն չկա:

- Մի՞թե լուծումն ավելի դյուրին չի լինի, եթե հարցը նախապես պատմաբանները քննարկեն: Պարտադի՞ր է, որ այս պնդումներն անպայման օրակարգում լինեն:

- Այս հարցում այլեւս որեւէ ասելիք չկա: Խնդրո առարկա թեման ուսումնասիրվել է, եւ կատարվել են բազմաթիվ աշխատություններ, որոնք ցույց են տվել 1915 թ. իրադարձությունների բուն էությունը: Եթե նույնիսկ գիտնականները սեղանի շուրջ նստեն, միեւնույն է, ընդունված տեսակետը չի փոխվելու: Գիտնականներն իրենց գործն արդեն արել են եւ ավարտել: Ներկա պահին պահանջվում է, որ թուրքական կառավարությունը գործի անցնի: Ինչո՞ւ եք վախենում ցեղասպանության հարցը քննարկելուց:

ԱԶԳ **Միջազգային**

Օսվենցիմի ազատագրումից 60 տարի անց

ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում այս օրերին բացվել է Օսվենցիմի ազատագրման 60-ամյակին նվիրված լուսանկարների ցուցահանդես: Օսվենցիմ գերմանաֆաշիստական համակենտրոնացման ճամբարում ողջ մնացած սակավաթիվ բանտարկյալներին 1945 թվականի հունվարի 27-ին ազատագրեց խորհրդային բանակը: Ճամբարում մահվան են դատապարտվել խորհրդային Միության, Լեհաստանի, Բելգիայի, Ֆրանսիայի, Հունգարիայի, Հարավսլավիայի, Ռումինիայի եւ այլ երկրների տարբեր ազգության ավելի քան 1.5 մլն քաղաքացիներ, հիմնականում հրեաներ:

Համակենտրոնացման ճամբարը, որի կառուցումը սկսվել էր 1940 թվականին, նվաճված Լեհաստանի Օսվենցիմ քաղաքի մոտ, զբաղեցրել է մոտ 500 հա տարածություն եւ պատմության մեջ մնացել է որպես նորագույն տեխնիկայով մարդկանց ոչնչացնելու վայր:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի վերջին ամիսներին զոհվեցին ավելի քան 600 հազար հունգար հրեաներ, որոնց հիշատակին էր նվիրված Բուդապեշտի կենտրոնում գտնվող Արեւելյան Եվրոպայի ամենամեծ հրեական սինագոգում երեկ տեղի ունեցած արարողությունը, որ կազմակերպել էին Հունգարիայի եւ Ռուսաստանի կառավարությունները: Սինագոգում խոսվել է նաեւ հակահրեականության մասին, որի վերաբերյալ մտահոգություն է հայտնել հրեական համայնքի ռաբբին՝ հունգար ժողովրդին զգուշացնելով զերծ մնալ ազգայնականության եւ ռասիզմի գաղափարներից, որոնք, ըստ նրան, լայնորեն քարոզվում են ինտերնետի միջոցով:

Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը երեքշաբթի հայտարարեց, որ ամոթ է զգում համակենտրոնացման ճամբարներում նացիստների դրսեւորած սոսկալի դաժանությունից, եւ գերմանացիներին կոչ արեց զգոն լինել հակահրեականության դեմ պայքարում: «Գերմանիայի հրեական համայնքը Եվրոպայի ամենամեծ համայնքներից է, կենսունակ է, աշխույժ եւ շարունակում է աճել, դառնալով մեր մշակույթի եւ հասարակության անքակտելի մասը», ասել է նա: Նրա ելույթը աշխարհի տարբեր երկրներում այս շաբաթ անցկացվելիք միջոցառումների շարքից էր:

Հայաստանի հրեական եւ լեհական համայնքների նախաձեռնությամբ Օսվենցիմի զոհերի հիշատակին նվիրված միջոցառում կանցկացվի փետրվարի 1-ին: Հրեական համայնքի ղեկավար Ռիմա Վարժապետյանը երեկ մեր թերթին ասաց, որ համայնքների ներկայացուցիչների ելույթներից հետո ջութակահար Նիկոլայ Մադոյանի կատարմամբ կհնչեն Բախի մի քանի ստեղծագործությունները, կցուցադրվի հայտնի «Շինդլերի ցուցակները» ֆիլմից:

Տկն Վարժապետյանը ցավով նշեց, որ հակահրեականության նշույլով անգամ երբեւէ աչքի չընկած Հայաստանում վերջին ժամանակներս գլուխ են բարձրացրել մարդիկ, ովքեր չգիտես ում եւ ի՞նչ սահերից ելնելով փորձում են հակահրեական տրամադրություններ առաջացնել, դրա համար օգտագործելով նաեւ թերթը: «Հայաստանի հրեաներն ունեն խառը ամուսնություններ, հետեւաբար անմիջական կապ ֆրիտսոնյաների հետ, սակայն առանձին մարդիկ, հեռուստակայաններից մեկով սպառնալից լուրեր են տարածում, զրպարտում, թե մեր համայնքի գրասենյակի պատին փակցված է եղել պաստառ հետեւյալ գրությամբ՝ «Կարելի՞ է ջնջել ֆրիտսոնյաների հետ՝ ոչ»: Դա առնվազն խուլիգանություն է, ինչպե՞ս կարելի է այդպիսի բան ասել», ասաց նա:

Նա համոզված է, որ «Արիական միաբանությունն» իր թերթով որեւէ ազդեցություն չի ունենա հասարակության վրա, եթե հեռուստատեսությամբ չհնչեն հակահրեական տրամադրություն առաջացնող նման արտահայտություններ:

Թե ներկա պահին ինչո՞ւ է ոմանց ձեռնտու Հայաստանը աշխարհին ներկայացնել որպես հակահրեական երկիր, ինչը դուրս է իրականությունից, առանձին ուսումնասիրության հարց է:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՈՒԵԼՍ

Նշվել է մարդկության դեմ նացիստական եւ թուրքական ոճրագործությունների զոհերի հիշատակը

«Ուելս-Հայաստան համերաշխության» ընկերության մամուլի հաղորդագրության համաձայն, հունվարի 26-ին Ուելսի մայրաքաղաք Կարդիֆի խաղաղության տաճարում բոլոր կրոնական հարանվանությունների ներկայացուցիչները հավաքվել են հերթական անգամ նշելու Հոլոքոստի հիշատակի օրը: Ներկա են եղել բոլոր քաղաքական կուսակցությունների առաջնորդները, որոնց թվում՝ Ազգային ժողովի առաջին քարտուղար Ռոդրի Մորգանը, մշակութային եւ կրոնական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, որոնք միաձայնության գալով այդ առթիվ նշել են նաեւ թուրքական կառավարության 1894-96, 1909 եւ 1915-23 թթ. իրագործած ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Գլխավոր բանախոսն է եղել Մայք Ջոզեֆը, որը ճանաչված հեղինակություն է հրեական Հոլոքոստի եւ Հայոց ցեղասպանության առնչությունների գծով: Մասնակցել են ուելսական եւ հայկական երգչախմբեր:

Հաղորդագրությունը նշում է, որ այդ միաձայնությունը լուրջ բարոյական մարտահրավեր է Մեծ Բրիտանիայի կառավարության դիրքորոշմանը, որն առանց նախապայմանների ցանկանում է օժանդակել Թուրքիային մուտք գործելու Եվրոմիություն, եւ հիշեցնում է, որ ուելսցի Դեյվիդ Լոյդ Ջորջն էր (1916-22 թթ. Բրիտանիայի վարչապետը), որն ընդունել է Բրիտանիայի մեղավորությունը Հայոց ցեղասպանության գործում: 1932 թ. «Ճշմարտությունը խաղաղության պայմանագրերի վերաբերյալ» գրքում նա գրել է. «Բրիտանական կառավարության գործողություններն էին, որ ճանապարհ հարթեցին 1894-96, 1909 թվականների կոտորածների եւ դրանցից վատթարագույնի՝ 1915 թվի Հոլոքոստի (այս բառն է օգտագործված տեքստում) համար»:

Հավատարիմ մնալով ավանդությանը, բրիտանական կառավարությունը շարունակում է աչք փակել Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիայի ցեղասպանական քաղաքականության վրա, եզրակացնում է «Ուելս-Հայաստան համերաշխության» ընկերության հաղորդագրությունը:

Հ. Օ.

Ցունամիի զոհերի վերջին թիվը 280 հազար է

Հրապարակված վերջին պաշտոնական տվյալները վկայում են, որ դեկտեմբերի 26-ին Հնդկական օվկիանոսում՝ ինդոնեզական Սումատրա կղզու մոտ տեղի ունեցած սաստիկ երկրաշարժի եւ ցունամիի հետեւանքով ափամերձ երկրներում զոհված ու անհետ կորած անձանց թիվը հասել է 280 հազարի:

Ջակարտան նշում է, որ միայն Սումատրա կղզու հյուսիսում զոհերի եւ անհետ կորածների թիվն առնվազն 228429 է եւ դեռ վերջնական չէ:

Ֆրանսիայի արտգործնախարարությունը հայտարարել է, որ առայժմ տեղեկություններ չկան դեկտեմբերի 26-ին Հարավարեւելյան Ասիայում եղած երեք տասնյակ ֆրանսիացիների մասին:

ԱԳՆ հերթական մամլո ասուլիսում նշվել է, որ ցունամիից զոհվել են 22 ֆրանսիացիներ, 74 ուրիշներ էլ անհետացել են մերձավորների աչքի առջեւ:

Նովոռոսիյսկում բացվել է Թուրքիայի գլխավոր հյուպատոսություն

Հունվարի 25-ին Նովոռոսիյսկում պաշտոնապես բացվեց ՌԴ հարավային դաշնային օկրուգում Թուրքիայի գլխավոր հյուպատոսություն: Ավելի վաղ այստեղ գործում էր ժամանակավոր առեւտրական ներկայացուցչություն:

Գլխավոր հյուպատոսության բացման առթիվ կտրուկ բացասական վերաբերմունք դրսեւորեց Կրասնոդարի քրդական համայնքի առաջնորդ Իշխան Անկոսին: Նրա խոսքերով, Թուրքիան եղել եւ մնում է քրդերի թշնամին: Անկոսին կարծում է, որ գլխավոր հյուպատոսությունը Ռուսաստանում որպես քող կծառայի թուրքական հատուկ ծառայությունների համար:

Մինչդեռ Ռուսաստանի հայերի միության Կրասնոդարի երկրամասային բաժանմունքի նախագահ Նաիրի Հովհաննիսյանը Թուրքիայի արտաքին քաղաքական գերատեսչության բացումը համարում է բնականոն երեւույթ, որը պայմանավորված է տնտեսական նկատառումներով (գազամուղ եւ այլն), Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի ապրանքաշրջանառության մեծ ծավալով:

Միեւնույն ժամանակ չպետք է մոռանալ Ռուսաստանի համար Նովոռոսիյսկի ռազմավարական կարեւորությունը: Անվտանգության դաշնային ծառայությունները տվյալ տարածաշրջանում քանիցս բացահայտել եւ կասեցրել են Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների գործակալների քայլերը, որոնք իրենց հիմնական «աշխատանքը» քողարկում են առեւտրական, կրոնական եւ հասարակական զանազան կազմակերպությունների եւ ներկայացուցչությունների գործունեությամբ:

ՎԻԿՏՈՐ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ
Կրասնոդար

ՓՈՔՐ ՔԱՅԼԵՐ

Իսրայելը վերսկսում է դիվանագիտական շփումները Պաղեստինի հետ

Եգիպտոսի սահմանում կկառուցվի «էլեկտրոնային» պատ

Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը որոշել է վերականգնել դիվանագիտական շփումները Պաղեստինի նախագահ Մահմուդ Աբբասի հետ: Շփումներն ընդհատվել էին 2 շաբաթ առաջ՝ Գազայում 6 իսրայելցիների սպանությունից հետո:

Շարոնի որոշմանը նախորդել էր Իսրայելի եւ Պաղեստինի անվտանգության ծառայությունների կապերի վերականգնումը: Անցյալ շաբաթ պաղեստինյան տարածքներում լարվածությունն զգալիորեն թուլացել էր, իսկ Գազայի սահմանների մոտ սկսվել էր պաղեստինցի սահմանապահ ոստիկանների տեղաբաշխումը:

Իսրայելի կառավարական աղբյուրներ վկայակոչելով Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Շարոնի եւ Աբբասի օգնականների հանդիպումը տեղի կունենա հինգշաբթի առավոտյան:

Սպասվում է, որ մոտ օրերս Իսրայել կատարելիք այցի ընթացքում ԱՄՆ մերձավորարեւելյան ներկայացուցիչ Ուիլյամ Բյոռնը կհամաձայնեցնի Շարոնի եւ Աբբասի առաջիկա հանդիպման մանրամասնությունները:

Իսրայելի իշխանությունները երեկ հայտարարել են, որ ընդհատում են պաղեստինցի կոնկրետ զոհայիններին ոչնչացման գործողություններն այն շրջաններում, որտեղ պաղեստինյան ոստիկանությունն ապահովում է անվտանգության պատշաճ մակարդակ:

Միաժամանակ Իսրայելը չի երաշխավորում, թե ոչնչացման գործողությունները չեն վերսկսվի ահաբեկիչների հակաիսրայելական նոր քայլերի դեպքում:

Պաղեստինցի զոհայինների ոչնչացման գործողությունների դադարեցումը պաղեստինյան կողմի գլխավոր պահանջներից մեկն է: Իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության կարգավորման պահանջներից է նաեւ Իսրայելում բանտարկված շուրջ 7000 պաղեստինցիների արձակումը:

«Ազգն» արդեն գրել է, որ պաղեստինյան «Համաս» եւ «Իսլամական ջիհադ» արմատական խմբավորումները համաձայնել են ժամանակավորապես՝ 1 ամսով դադարեցնել հակաիսրայելական հարձակումները, եթե իսրայելական բանակը գործողություններ չձեռնարկի պաղեստինյան տարածքներում: Միաժամանակ «Համասի» առաջնորդներից Խալիդ Մեշաալը հայտարարել է, որ խմբավորումը հակահարված կտա իսրայելցիների հարձակման փորձերին:

Պաղեստինում միջադեպերը շարունակվում են: Պաղեստինյան աղբյուրներ վկայակոչելով BBC-ն հաղորդում է, որ երեկ առավոտյան Գազայի կենտրոնական շրջանում ստացած վերքերից մահացել է պաղեստինցի 3-ամյա մի աղջնակ:

Իսրայելական բանակը չի հաստատում հաղորդումը, բայց պնդում է, թե կրակ է բացել ի պատասխան Իսրայելի տարածքի հրթիռակոծման:

Միաժամանակ «Հաարեց» թերթը տեղեկացնում է, որ իսրայելական բանակը պատրաստվում է էլեկտրոնային դիտարկման միջոցներով հանդերձավորված պատ կառուցել իսրայելա-եգիպտական սահմանի երկայնքով:

«Էլեկտրոնային» պատի կառուցումը պայմանավորված է Եգիպտոսից զենքի ու թմրադեղերի մեծ քանակությունների մաքսանենգ ներհոսքով: Սահմանի տեղամասերից մեկում արդեն կան փշալարեր, բայց դրանք բավականաչափ արդյունավետ չեն համարվում:

Զինվորականները պնդում են, թե «էլեկտրոնային» պատն ավելի էժան կարժենա, քան Իսրայելը պաղեստինյան տարածքներից սահմանազատող պաշտպանական պատը, որի յուրաքանչյուր կիլոմետրի կառուցման ծախսերը կազմում են 2,2 մլն դոլար:

Պ. Ք.

Պատանդ ամերիկացին օգնություն է խնդրում Քադաֆիից

Իրաքցի զոհայինները տարածել են տեսաերիզ, որի վրա ԱՄՆ քաղաքացի Ռոյ Հալամսն է: Իրաքցիները նրան առեւանգել էին 2004 թ. նոյեմբերի 1-ին Բաղդադում 5 ուրիշ անձանց հետ: **«Ազգի»** երեկվա համարում հաղորդվեց, որ տեսաերիզն ուղարկվել է ամերիկյան հեռուստաընկերություններին, եւ որ Հալամսը խոստովանում է իր կապն ամերիկյան բանակային ուժերի հետ:

Ռոյթեր գործակալությանը հայտնի են դարձել հավելյալ մանրամասնություններ: Իրաքցի զոհայիններն առայժմ որեւէ պահանջ չեն ներկայացրել պատանդի կյանքի դիմաց: Տեսագրման օրն անհայտ է, իսկ առեւանգիչները պատանդի միջոցով որեւէ ուղերձ չեն հրապարակում:

Հետաքրքրական է, որ պատանդն իրեն ազատելու խնդրանքով դիմում է ոչ թե իր երկրի իշխանություններին, այլ Լիբիայի նախագահ Մուամմար Քադաֆիին: «Ես օգնություն չեմ խնդրում նախագահ Բուշից, քանի որ ծանոթ եմ նրա եսամոլությանը եւ այս դժոխքում հայտնվածների հանդեպ անտարբերությանը: Ես օգնություն եմ խնդրում արաբ ղեկավարներից, հատկապես՝ նախագահ Մուամմար Քադաֆիից, քանզի հայտնի է, որ նա օգնում է նեղն ընկածներին: Նաեւ արաբ ղեկավարներին խնդրում եմ ինձ օգնել հնարավորինս շուտ ազատվելու: Եթե ողջ մնամ, ամբողջ կյանքում կհիշեմ այդ օգնությունը»:

Հալամսի հետ նոյեմբերին առեւանգված 5 անձինք պայմանագրով աշխատում էին սաուդյան պարենային ընկերություններից մեկում: Նրանցից 4-ը (3 իրաքցի եւ 1 նեպալցի) հետագայում ազատ արձակվեցին: 5-րդի՝ ֆիլիպինցու մասին որեւէ տեղեկություն չկա:

Մշակույթ

Երկու օր սուզվեցի հոգու այս տիրակալի խինդառատ աշխարհը, թեւ սվի, թեւ առա, ճախրեցի նրա՝ մեկը մեկից չքնաղ, վայելչագեղ հերոսների հետ՝ մոռացած աշխարհը, հասա վերջին եւ սթափվեցի աչքերիցս հոսող արցունքներից... Ինչպիսի՜ ցնծալից աշխարհ ու անհասականություն կորցրինք: Մի գիրք, մի արտիստ, բայց քիչ է մնում արտիստի լավ բարեկամ Ժիրայր Անանյանի պես մրմնջամ. «Մեկ էլ ե՞րբ կծնվի նրա նմանը, մեկ էլ ե՞րբ կգա...»: Հենց միայն գերված արտակարգ շքեղ տեսքից, շապիկի ներսում զետեղված հրաշալի լուսանկարներից, թերթում եմ ու հաղորդակից լինում ոչ սովորական արվեստագետի բեմական ու անձնական կյանքի գրեթե վիպական դրվագներին, անձնազոհության հասնող թատրոնի սիրուն, որ մղել է նրան երեք անգամ վիրահատվել ու վերստին բեմ բարձրանալու համար ապրել, այրվել, ինքնակիզվել միմիայն բեմի եւ իր պաշտելի հանդիսատեսի համար... Պերճախոս են «Վրացֆիլմ» ստուդիայի վարպետների վկայությունները երիտասարդ ուսանողի մասին. «Կարմիր դիպլոմով ավարտած այս երիտասարդը հավանաբար ինքն էլ չգիտե, թե ի՛նչ ձայն ունի եւ ի՛նչ հմայք», գրում է Դ. Ալեքսիձեն: «Մեր ստուդիան երեք շնորհալի ուսանող ուներ. երեքն էլ հայ՝ Կարպ Խաչվանքյանը, Սերգեյ Եվլախովը եւ Լեւ Կուլիջանովը: Կարպն օժտված էր նաեւ ռեժիսորական շնորհքով», գրում է Մ. Ճիաուրելին: Գիրքը կազմող եւ հեղինակ **Սերգեյ Առաքելյանը**, արտիստի մտերմագույն ընկերն ու բարեկամը, տարիներ շարունակ հավաքել, դասդասել է նյութերը, հայթայթել բացառիկ եւ առատ լուսանկարներ եւ սեղանին դրել մի գիրք, որը հայ երաժշտական թատրոնի առինքնող աստղի բեմական վարպետության ու նրանով զմայլված բեմի ու գրչության ամենամեծերի դրվատանքի ու անմոռաց տպավորությունների ցոլքն է: Անհամար էջեր կխլի այդ գնահատանքի գեթ փոքրիկ մասի զետեղումը, ուստի վճռեցինք միայն մի քանիսին անդրադառնալ: Ավ. Իսահակյանը նրան համարում է «անսպասելի, անակնկալ գյուտ», Պ. Սեւակը՝ «հայ թատրոնի կառքին լծված ամենաուժեղ նժույգներից մեկը», իսկ օտար վարպետների կարծիքով՝ «կատակերգական նման տաղանդ չկա ողջ Եվրոպայում»: Պերճախոս է Հ. Բեկնազարյանի կարծիքը. «Նա իմ ճանաչած դերասաններից ամենաինտելիգենտն է, հմայիչ արտիստներից՝ ամենահմայիչը, տաղանդավոր ու համեստ գեղագետներից՝ ամենաօրինավորն ու ամենահամեստը»: Աճեմյանը, որ սիրում էր բեմի ընտրյալին փորձարկել անկանխատեսելի կերպարներով, «Ատամնաբույժն արեւելյանում» Կարպին տվեց ոչ թե Թափառնիկոս, այլ Նիկո, եւ մարդիկ մինչ օրս հիշում են նրան՝ «երգող» պլաստիկայով ու զգլխիչ հմայքով: Անզուգական Գոհար Գասպարյանը արտիստի տաղանդը տեսնում է «վառ ու գունեղ, բնական կրակ հիշեցնող վարպետությամբ», Գ. Տեր-Գրիգորյանը նրան համարում է «անակնկալների կծիկ», Ա. Պապայանը՝ «ծիածանվող հրավառություն», Տ. Սազանդարյանը՝ թատրոնի «խորհրդանիշ, բարձր կուլտուրայի տեր արտիստ եւ բացառիկ մտավորական»: Իսկ Աճեմյանը՝ «ի վերուստ շնորհված, տաղանդի կայծ ունեցող, որի հետ կարելի է մեծ հույսեր կապել եւ լրջորեն աշխատել»: Չեմ ուզում մոռանալ եւ Վաղարշյանի խոսքը, մանավանդ որ այն շեքսպիրյան անձնավորման է վերաբերում: Կարպի Պետրուչիոն («Կամակոր կնոջ սանձահարումը») Վաղարշյանը համարում է նորարարական եւ «հայ շեքսպիրականի նվաճումներից մեկը»: Արտիստի մասին զմայլական բնութագրումներն անհամար են, բայց նրա բեմական ու մարդկային նկարագրին առանձնահատուկ խորք են հաղորդում նրա կարծիքներն իր ուսուցիչ-վարպետների մասին: Իրեն հատուկ պատկառանքով նա գրում է. «Եթե Աճեմյանը թույլ տար՝ ես ինձ իր աշակերտը կհամարեի»՝ եւ աճեմյանական օրերն իր թատրոնում համարում է «երանելի տարիներ», երազում նոր հանդիպման մասին... Իր մյուս ուսուցչին՝ Թ. Սարյանին կոչում է մեծ արվեստագետ եւ ասում. «Թեեւ մինչեւ թատրոն գալս շատ նշանավոր ուսուցիչներ եմ ունեցել, սակայն օպերետային կերպարի վրա աշխատելու գաղտնիքները, այն, որ պրոստակ խաղալու համար հարկավոր է օգտագործել դերասանական վարպետության բոլոր տարրերը, ճիշտ դրսեւորել ու զարգացնել պլաստիկայի, ռիթմի, երգելու, պարելու ունակությունը, առաջին անգամ լսել եմ Սարյանից»:

Այս գիրքը զվարթ ժանրի ամենալրջախոհ արտիստի բեմական գործունեության ու մարդկային բացառիկ, կյանքում իր հանդեպ խստապահանջ ու սակավապետ անհասականության մասին է: Նաեւ առաքինի հայորդու, ում առաքինությունն արդեն անհավատալի է այդ ժանրում եւ բեմում ունեցած առասպելական պաշտամունքի պայմաններում: Այստեղից էլ՝ այդ թատրոնի երկու նվիրյալների ու ընտրյալների՝ Խաչվանքյանի ու Սվետլանա Գրիգորյանի վիպական բարեկամությունը, որ Ս. Առաքելյանը միանգամայն դիպուկ, բեմի «հրաշազույգ» է կոչել: Մասունքի արժեք ունեցող մի լուսանկար է զետեղված գրքում. Կարպը Լոս Անջելեսի հիվանդանոցում՝ հյուծված, տանջահար, իսկ կողքին՝ հրեշտակի պես կանգնած խաղընկերուհին... Առիթից օգտվելով ասեմ, որ մի շարք գեղեցիկ ալբոմ-ժողովածուով էլ հրաշալի արտիստուհին է պատվել այս գրքի հեղինակը:

Սովորաբար թատերագետներս Խաչվանքյանի միակ խոցելի տեղը համարում էինք քաղցրախոսությունը, բայց դա մակերեսային տպավորություն էր. իրականում շուտ համոզվեցինք, որ հեղինակի միտքը, խոսքը, ոչ իսկ բառը կորուստ չէր կրում. ընդհակառակը՝ դահլիճը քրքջում էր հենց նրա խոսքի վրա, քանզի այնքան գունեղ, հումորիկ երանգով երկիմաստ, եռիմա՜ստ բառը, վանկը «խաղացնելով» գործողություն դարձնելով էր մատուցում նա: Զո՞ւր է, որ նրա խոսքի կատարելության մասին այնքան հիմնավոր արտահայտվել է նույնիսկ խոսքի մեծ վարպետը՝ Սուրեն Քոչարյանը: Հեռուստաթատրոնում Լաբիշի «Ծղոտե գլխարկը» բեմադրելիս (ուր Կարպը հերոսն էր՝ Ֆադինարը) ամենամտահոգիչը հինգ գործողությամբ պիեսի երկարաշունչ մենախոսություններն ու խոսքն էր. ինչպե՞ս է հաղթահարելու Կարպը, չէ՞ որ այստեղ հուշարար չկա: Եվ, ի զարմանս մեզ, մեկ շաբաթ անց նա փորձի եկավ ամբողջ տեքստն անգիր արած: Հրճվանքս չեմ կարող թաքցնել. ամեն ինչ «յուղի պես» էր գնում, միայն մի բառ ոչ մի կերպ չէր կարողանում ասել մի շնչով. «Հիմա կգա հարսնացուս՝ ֆլյորդորանժի ծաղկեպսակով»... Ինչպե՜ս էր դեմ ընկնում, «խեղդվում» ու մեզ էլ ծիծաղից խեղդում... Տեսագրման շիկ նորափեսա Կարպը չարաբաստիկ «ֆլյորդորանժից» առաջ լարվեց, մի փոքրիկ պաուզա տվեց ու միանգամից՝ ասես այրող մի բան նետելով բերանից, զվարթացած նայեց մեզ... Ի՜նչ երանելի օրեր էին. նոր էր տեսագրական տեխնիկան արմատավորվել, եւ հիշյալ ներկայացումն առաջին սեւ-սպիտակ տեսագրությունն էր: Նոր էր շարք մտել ստուդիական հրապարակը՝ 6 հազար մ տարածքով: Բոլորս խանդավառված էինք, բայց ոչ մեր, ոչ Կարպի մտքով չէր անցնում սպասվող «փորձանքը», ինչը բոլորիս համար սիրելի արտիստին երեւակայելու էր միանգամայն նոր կողմով, որ թերեւս մի անուն ունի. ողջակիզում...

...Վերջին տեսարանն է տեսագրվում, ուր ծղոտե չարաբաստիկ գլխարկը (որ նորափեսայի ձին է խժռել) ճարելու համար Ֆադինար-Կարպը մի քանի ժամում անցնելով Փարիզի բոլոր խանութներով ու կոմսուհիների տներով, դատարկաձեռն վերադարձել է, իսկ նրան սպառնում է սպանել զինվորականը: Շնչող փեսան «տեսքից ընկել է, մազերը գզգզվել են, ժանեկազարդ օձիքն արձակվել, սակայն նկարահանողներին (ռեժ.՝ Ռեմ Սարգսյան) ոչ մի կերպ չի բավարարում հերոսի վիճակը: Ճերմակ ձեռնոցներն անկարգ կախկխվում են գրպաններից, ծռում ֆրակի փեշերը՝ ապարդյուն է եւ... մի դաժան վճիռ են արձակում. Կարպը պիտի երեք շրջան անի հսկա ստուդիայի պատերի տակով եւ նոր միայն հարկավոր վիճակին հասնի... Բոլորս խռնվել էինք կենտրոնում ու դիտում էինք Կարպի վազքը: Այնքան էլ բարեխիղճ է. ճիշտ երեք շրջան անելուց հետո մոտենում է մեզ՝ մորթվող գառան հայացքով եւ առաջին անգամ մոտիկից տեսնում եմ մազերի տակից հոսող քրտինքը, ջուր դարձած վերնաշապիկը, տանջահար դեմքն ու հազիվ բացվող աչքերը... Ես, որ տանս երկու դերասան ունեմ ու գիտեմ դերասանի քրտինքի գինը, աղմկում եմ. «Այսպես չի՛ կարելի. անմիջապես պետք է փոխել» եւ լսում եմ. «Դա հենց այն է, ինչ պետք է»:

Կարելի՞ է կասկածել, որ արտիստն, ասես գերբնական ուժեր գտավ ու տոնական սիգարշավով տարավ ամբողջ տեսարանը, իսկ երբ ավարտեց, ուղղակի մի կերպ հենված «ուղեկալի» պատին, հեւում էր... Մոտ վազեցի, ձեռքիս ափը բացած անանուխի կոնֆետները մեկնեցի... Դրանից քիչ հետո էր, որ լսեցինք նրա սրտային անհանգստությունների մասին ու թեեւ նա ժխտում էր մեր «մեղքը» դրանում, բայց մինչ օրս չեմ կարողանում խաղաղվել: Ի վերջո ի՛նչ տարբերություն. մե՞զ մոտ, թե՞ թատրոնում նրան զգեստավորողն ու խաղընկերներն են վկայում (դա էլ կա գրքում), թե ինչպե՛ս էին ամեն պատկերից հետո քամում նրա վերնաշապիկը... Իսկական արվեստագետը, որպիսին Կարպն էր, ամեն անգամ իրեն ողջակիզում էր, իսկ հանդիսատեսը, որ զվա՜րթ, բերկրալի՜ց քրքջում էր՝ արդյոք գիտե՞ր, թե այդ ամենն ինչ է արժենում արտիստին...

Գիրք նվիրված սիրված արտիստին

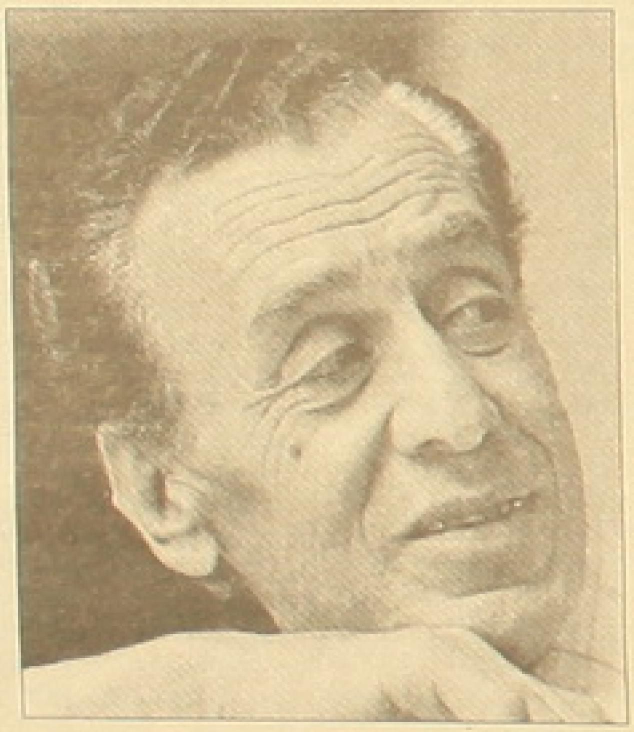

Սիրով, նվիրումով է կայացվել այս գիրքը, ափսոս, որ կազմող-հեղինակից զատ, մի կողմնակի մասնագետ-աչք, ասել է խմբագիր, չի եղել, որ թույլ չտար որոշ վրիպակներ, նաեւ թերասածություն: Օրինակ, Կարպը մեզ ներկայանում է միայն «Վրացֆիլմ» ստուդիայից հետո՝ թատրոնից, եւ մենք չենք իմանում, թե ի՞նչ է խաղացել այնտեղ (որ այդքան գովեստի է արժանացել): Խոսք չկա նրա ծննդավայրի, մանկության-պատանեկության, կրթության ու նախասիրությունների մասին: Սեփական նախաձեռնությամբ, հարցում անելով միայն պարզեցի, որ ծնվել է 1923 թ. Ախալցխայում, Էրզրումից գաղթած վաճառականական տոհմի շառավղի ընտանիքում (ցավոք, նրա անունն էլ՝ լուսանկարի տակ սխալ է գրվել (ոչ թե Կարապետ, այլ Մկրտիչ է հոր անունը): Յոթ տարեկանում ընտանիքով փոխադրվել են Թբիլիսի:

Ոչ մի տարակույս, այս ժողովածուն շահեկանորեն տարբերվում է «Զանգակ» հրատարակչության այդօրինակ գրքերից (Մհեր Մկրտչյանին եւ Արթուր Ութմազյանին նվիրված), որտեղ խմբված են բաժակաճառերից այն կողմ չանցնող տեքստեր: Այպանելի ոչինչ չկա, երբ հրատարակչական հնարավորություններ ունեցող ջահել աղջիկներն ուզում են հաճելի բան անել սիրված արտիստների համար, սակայն որքա՜ն կշահեր գործը, որ գեթ մի՜ մասնագետ, թատերագետ ներգրավվեր գործում: Ինչպես ասում են՝ տեսքով գրավիչ են, բայց ձեւն է գերակայել բովանդակությունից...

Մի՞թե ջահելները կարծում են, թե արտիստի ու թատրոնի մասին կարող է ամեն ոք արտահայտվել: Թատրոնն էլ գիտություն ունի, որը ձեռք բերելու համար մարդիկ հինգ տարի սովորում եւ հետո ամբողջ կյանքում բյուրեղացնում են գիտելիքը, հղկում գրելակերպը՝ արժեք ստեղծելու համար... Միով բանիվ. հրաշալի, գեղեցիկ, մեծ արվեստագետին վայել գործ է արել նմանօրինակ գործերում արդեն վարպետացած Ս. Առաքելյանը, մշակել է նույնիսկ մամուլային հատվածների՝ գեղարվեստական ձեւի մեջ մատուցելու կերպը, անհամար շքեղ լուսանկարներով հաճելի ու դյուրընկալելի դարձրել տեքստը, իրոք ստեղծել սեղանի գիրք:

ՎԱՐՍԻԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Ներկայացված է «Վահան Թեքեյան» մրցանակին

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության որոշմամբ 2004 թ.-ից սկսած սահմանվել է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակներ 8 բնագավառներում:

Երեկ Թեքեյան կենտրոնում բացվեց կերպարվեստի բնագավառում 2003 թ. ստեղծված 27 աշխատանքների ցուցահանդեսը: Հետաքրքրական մտածելակերպով ու արտահայտչամիջոցներով ներկայացված նկարների եւ քանդակների հեղինակներից շատերը ճանաչված են ոչ միայն մեր հանրապետությունում, այլեւ արտերկրում: **«Ազգի»** ընթերցողներին ներկայացնեմ, թե ովքեր են հավակնում «Վահան Թեքեյան» մրցանակին՝ գեղանկարիչներ Գեորգի Յարալյան, Մարիամ Հարությունյան, Դավիթ Պետրոսյան, Մինա Անանյան, Հայկ Մկրտչյան, Լուսինե Հակոբյան, Սուրեն Խոռենյան, Մարտին Ակողյան, Հրանտ Թադեւոսյան, Արտավազդ Փալայան, Աննա Հակոբյան, Աննա Հարությունյան, Վիլեն Զաքարյան, Սարգիս Գարուկյան, Գեւորգ Եղիազարյան, Էդվարդ Վարդանյան, Գագիկ Աբրահամյան, Շմավոն Շմավոնյան, Վաչե Պետրոսյան, Անատոլի Ավետյան, Արկադի Պետրոսյան, Զառա Մանուչարյան, Նիկոլ Աղաբաբյան, Նարգիզ Փաշայան, քանդակագործներ Գեւորգ Մշեցյան, Սպարտակ Գեւորգյան, գոբելենագործ Անուշ Եղիազարյան, նաեւ Արա Շիրազի «Զորավար Անդրանիկ» քանդակը՝ ներկայացված լուսապատկերներով:

Ցուցահանդեսը բացեց ՀԹՄՄ նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանը՝ կարեւորելով «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակաբաշխությունը, որը տարեցտարի կընդգրկի նոր բնագավառներ, որոնք երբեւէ չեն ներկայացվել ոչ պետական եւ ոչ էլ ՀԿ-ների այլ մրցանակների: Պրն Միրզախանյանը նշեց նաեւ, որ նման ամենամյա մրցանակաբաշխություն անցկացնելն ունի երկու հիմնական նպատակ՝ «հասարակության ուշադրությունը հրավիրել արվեստի տարբեր բնագավառներին, որտեղ շատ կարեւոր է նաեւ ԶԼՄ-ների դերը, հատկապես հասարակությանն իրազեկելու եւ ուշադրության կենտրոնում պահելու օրեցօր նոր կյանք ստացող հետաքրքրական մտահղացված աշխատանքները, նաեւ՝ խրախուսանքի պահը. յուրաքանչյուր ստեղծագործողի համար կարեւոր է եւ նոր լիցք ու եռանդ է ներշնչում», ասաց պրն Միրզախանյանը:

Կերպարվեստի բնագավառի մասնագիտական հանձնաժողովի նախագահ, արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Հրավարդ Հակոբյանն իր ողջույնի խոսքում բարձր գնահատեց նման մրցույթի անցկացումը ՀԹՄՄ-ի կողմից ու նշեց. «Նման բարերարություն, նպատակավոր գործունեություն կատարվում է ի շահ արվեստի հատկապես այսօր, երբ մեր արվեստագետների վիճակն այնքան էլ լավ չէ...»: Ցուցահանդեսին ներկայացված 27 աշխատանքներից միայն մեկը կարժանանա մրցանակի, եւ 2005 թ. փետրվարի 4-ին, ժամը 16:00-ին, Թեքեյան կենտրոնում կկայանա բոլոր բնագավառներից հաղթող ճանաչված մրցանակների հանձնման հանդիսավոր արարողությունը:

ՄԱՐԻՆԵ ՄՈՒԿԱՐՅԱՆ

«Ռեւանշի հնարավորություն անպայման կունենանք»

Հարցազրույց Ալեքսանդր Թադեւոսյանի հետ

Վերջերս «Փյունիկի» ֆուտբոլիստներ Ալեքսանդր Թադեւոսյանն ու Աղվան Մկրտչյանը փորձաշրջանի էին մեկնել Վլադիկավկազի «Ալանիա»։ Թուրքիայում մասնակցելով թիմի պարապմունքներին եւ ստուգողական հանդիպմանը, նրանք մեկնեցին Մոսկվա եւ իրենց թիմակիցների հետ հանդես եկան «Համագործակցության գավաթի» խաղարկությունում։ Այժմ երկուսն էլ «Փյունիկի» կազմում շարունակում են մարզումները։ Ակումբի մարզադաշտում էլ հանդիպեցինք Ալեքսանդր Թադեւոսյանին։

- Ալեքսանդր, ինչպե՞ս անցավ փորձաշրջանն «Ալանիայում»։

- Ես ու Աղվանը Թուրքիայում մասնակցեցինք թիմի ուսումնամարզական հավաքին։ Պարապմունքները նորմալ էին ընթանում, հոլանդական թիմի հետ խաղին էլ մասնակցեցինք, ես նույնիսկ գոլ խփեցի։ Ընդհանուր առմամբ գոհ էին մեզանից։ Սակայն «Ալանիայի» մարզիչները մտադրվել էին մեծ թվով ֆուտբոլիստների փորձարկել։ Ակումբի նախագահն իր գործակալն ուներ, որի միջոցով էին հիմնականում ֆուտբոլիստներ հրավիրում։ Ընդհանրապես ընտրությունը շատ խիստ էր, մեզ հետ հրավիրված բուլղարացի ու ռումինացի ֆուտբոլիստներից էլ հրաժարվեցին։ Մի խոսքով, մենք մեկնեցինք Թուրքիայից՝ միանալով մեր թիմակիցներին։

- Հնարավո՞ր է նորից փորձաշրջանի մեկնես։ Կա՞ն առաջարկություններ։

- Չի բացառվում։ Սակայն առայժմ կոնկրետ հրավեր չունեմ։

- Ձեզ հետ էր նաեւ Ռոմիկ Խաչատրյանը։ Նրա գործերն ինչպե՞ս են։

- Անկեղծ ասած այդ թեմայով չենք խոսել, տեղյակ չեմ։ Նա էլ հեռացավ «Ալանիայից»։

- Իսկ Ալբերտ Սարգսյա՞նը։

- Որքան գիտեմ, նրա պայմանագիրը մինչեւ հունվարի 20-ն էր, գուցե եւ այն երկարաձգեն։

- Մոսկովյան մրցաշարում դու մասնակցեցիր «Փյունիկի» բոլոր հանդիպումներին, որոնցից ամենալարվածն ու վճռորոշն անկասկած «Նեֆչիի» հետ խաղն էր։ Ինչպիսի՞ տրամադրվածությամբ էիք խաղադաշտ դուրս եկել։ Ինչպիսի՞ մթնոլորտում անցավ խաղը։

- Մթնոլորտը շատ լարված էր, իսկ մեր տրամադրությունը՝ մարտական։ Խաղադաշտ էինք մտել միմիայն հաղթելու վճռականությամբ։ Ցավոք անհավասար պայմաններում էինք։ Նախորդ օրը դժվարին խաղ էինք անցկացրել «Սպարտակի» հետ եւ չէինք հասցրել մեր ուժերը վերականգնել, մինչդեռ մրցակիցը երկու օր հանգստացել էր։ Սրան գումարած նաեւ կողմնակալ մրցավարությունը։ Հաշվի առեք նաեւ մեր թիմի կազմում մեծ թվով տակավին պատանի ֆուտբոլիստների առկայությունը, որոնց համար իհարկե դժվար էր դիմանալ նման ծանրաբեռնվածությանը։ Սակայն չնայած այս ամենին, մենք լավ խաղացինք, հատկապես առաջին խաղակեսում։ Եղան գոլային պահեր, որոնք ցավոք չօգտագործվեցին։ Սարգիս Հովսեփյանի տուգանային հարվածից հետո գնդակը դիպավ դարպասաձողին, Լեւոն Փաչաջյանն էլ գոլային նպաստավոր պահը չօգտագործեց։ 0-2 հաշվի ժամանակ, երբ կոպիտ խաղի համար հեռացվեց մրցակցի խաղացողը, Աղվան Մկրտչյանի տուգանային հարվածի խաղարկումով Ռոբերտ Արզումանյանը գրավեց դարպասը, սակայն մրցավարը գոլը չհաշվեց։ Մինչ այդ էլ Ալեքսանդր Պետրոսյանին տուգանային հրապարակում վայր գցեցին, բայց մրցավարը 11 մ հարված չնշանակեց։

Հնարավոր էր չպարտվեինք, սակայն խաղավերջում հոգնածությունը զգացնել տվեց։ Առաջին գոլը բաց թողնելուց հետո չկարողացանք զգաստանալ, շուտ սթափվել եւ շուտով 2-րդ գնդակն ընդունեցինք։

- Ի՞նչ ես կարծում, եթե հիմնական կազմի ֆուտբոլիստները չբացակայեին, հնարավո՞ր էր հաղթել «Նեֆչիին»։

- Կարծում եմ կհաղթեինք։

- Խաղից հետո միմյանց ձեռք սեղմեցի՞ք, ինչպես ընդունված է։

- Ոչ։ Մթնոլորտը լարված էր, մրցակիցն անընդհատ առիթներ էր փնտրում կոպտություն դրսեւորելու, խաղի ընթացքում անընդհատ հարվածելու։ Խաղից հետո էլ նրանց խաղացողը հրեց Սարգիս Հովսեփյանին, որին հանդիպման ժամանակ արմունկով հարվածել էին, սակայն մրցավարը չնկատելու էր տվել։ Դե մենք էլ մեր ընկերոջ թասիբին պիտի կանգնեինք։ Այսպես մի փոքր քաշքշուկ սկսվեց։ Համոզված եմ, որ «Նեֆչիի» նկատմամբ ռեւանշի հասնելու հնարավորություն մենք անպայման կունենանք։

ԹԵՆԻՍ

Նալբանդյանը մարզական սխրանք գործեց

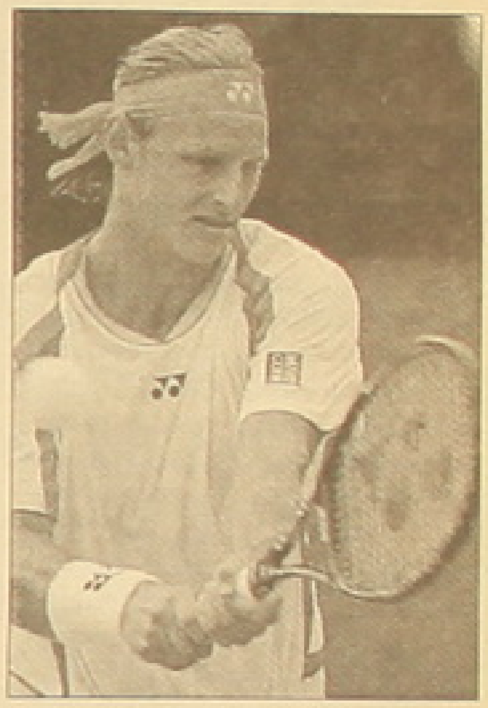

Թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունում հայտնի դարձան կիսաեզրափակիչի բոլոր մասնակիցները։ Տղամարդկանց մրցաշարում լավագույն քառյակում է արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը, որը պարզապես մարզական սխրանք գործեց։ 1/4 եզրափակիչում նրա մրցակիցն ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթն էր։ Մրցախաղը չափազանց անհաջող դասավորվեց Նալբանդյանի համար։ Երկրպագուների բուռն աջակցության պայմաններում Հյուիթը վերելքով սկսեց մրցախաղը՝ հաղթելով առաջին խաղափուլում (6-3)։ Դրությունը շտկելու Նալբանդյանի բոլոր ջանքերը 2-րդ խաղափուլում ապարդյուն անցան։ Հյուիթը կրկին առավելություն ուներ եւ հաղթական ավարտի հասցրեց 2-րդ խաղափուլը (6-2)։ Դավիթը հայտնվել էր չափազանց դժվարին կացության մեջ։ Հաջորդ խաղափուլում պարտվելու դեպքում նա դուրս կմնար հետագա պայքարից։ Ի պատիվ Նալբանդյանի, նա իր մեջ ուժ գտավ փոխելու մրցակցության ընթացքը եւ չափազանց դժվարին ու լարված մրցապայքարում առավելության հասավ հաջորդ 3 խաղափուլերում (6-1, 6-3, 6-5)՝ շահելով մրցախաղը։

Այսպիսով, Դավիթ Նալբանդյանը մտավ կիսաեզրափակիչ, որտեղ ուժերը կչափի մրցաշարի թիվ 2 ռակետ, ամերիկացի Էնդի Ռոդիկի հետ։ Վերջինիս մրցակիցը ռուսաստանցի Նիկոլայ Դավիդենկոն էր։ Նրանց միջեւ նախկինում կայացած 3 մրցախաղերում էլ հաղթող էր ճանաչվել ամերիկացի թենիսիստը։ Այս անգամ էլ հաջողությունն ուղեկցեց Ռոդիկին։ Առաջին 2 խաղափուլերում նա հաղթեց (6-3, 7-5), իսկ 3-րդում 4-1 հաշվի ժամանակ Դավիդենկոն վատ ինքնազգացողության պատճառով հրաժարվեց մրցախաղը շարունակել։ Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգը կազմել են Մարատ Սաֆինն ու Ռոջեր Ֆեդերերը։

Նշենք, որ «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերում առայժմ Դավիթ Նալբանդյանի ամենամեծ հաջողությունը 2002 թ. Ուիմբլդոնում եզրափակիչ հասնելն է եղել։ Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների մրցաշարերում նա հանդես է գալիս 2000 թ.։ Նալբանդյանն առայժմ շահել է 2 մրցաշար։

Կանանց մրցաշարում եւս հայտնի են պայքարը շարունակող չորս ուժեղագույն թենիսիստուհիները։ Դեւենպորտը հաղթեց Մոլիկին (6-4, 4-6, 9-7), իսկ Դեչին պարտության մատնեց Շնայդերին (5-7, 6-1, 7-5)։ Նախորդ օրը հաջողության էին հասել Մարիա Շարապովան ու Սերենա Ուիլյամսը, որոնք կիսաեզրափակիչում կհանդիպեն միմյանց հետ։

«Փյունիկի» ռեկորդը գերազանցվեց

Անցյալ մրցաշրջանում ՀՀ չեմպիոն «Փյունիկը» յուրօրինակ ռեկորդ սահմանեց՝ առաջնությունում տոնելով 16 անընդմեջ հաղթանակ։ Դա ոչ միայն Հայաստանի առաջնությունների լավագույն արդյունքն էր, այլեւ համաշխարհային ռեկորդի կրկնություն։ 1965 թ. շոտլանդական «Սելթիկին» էր հաջողվել երկրի առաջնությունում 16 անընդմեջ հաղթանակ տոնել։ 29 տարի անց այդ ցուցանիշը կրկնեց Հորդանանի «Ալ Ֆեյսալի» ակումբը։ Եվ ահա, այդ ռեկորդը գերազանցվեց եգիպտական «Ալ Ահլի» թիմի կողմից, որը 17 անընդմեջ հաղթանակ տոնեց։

Հաջողությունը զարգացնել, սակայն, չհաջողվեց։ Հաջորդ տուրում «Ալ Ահլիի» հաղթարշավը կասեցրեց «Ալ Մասրին», որը ոչ-ոքի ավարտեց հանդիպումն առաջատարի հետ։ «Ալ Ահլին» Եգիպտոսի առաջնությունում վստահորեն գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը՝ իր մոտակա մրցակցին գերազանցելով 20 միավորով։

Մարադոնային բարդ վիրահատություն է սպասում

Առաջին հայացքից երեւի թե ոչ բոլորը լուսանկարում ճանաչեցին համաշխարհային ֆուտբոլի նախկին «աստղ» Դիեգո Մարադոնային։ Վերջին տարիներին նա անչափ գիրացել է եւ տառապում է ավելորդ քաշից։ Ներկայումս Կուբայում թմրամոլությունից բուժման կուրս անցնող Մարադոնան մտադիր է ազատվել ավելորդ քաշից։ Կուբայում Արգենտինայի դեսպան Ռաուլ Տալեբը լրագրողներին տեղեկացրել է, որ Մարադոնան համաձայնել է վիրահատվել, որի արդյունքում նրա ստամոքսի ծավալը կնվազեցվի։ Սովորաբար նման վիրահատության են ենթարկվում ճարպակալված մարդիկ։ Ընդ որում, այդ վիրահատությունն այնքան էլ անվնաս չէ կյանքի համար։ Ըստ վիճակագրության, յուրաքանչյուր 200-րդ վիրահատվողը մահանում է, մի մասն էլ երկար ժամանակ տառապում է վիրահատությունից հետո ծագող բարդություններից։ Եթե հաշվի առնենք, որ թմրանյութերի օգտագործման հետեւանքով Մարադոնայի օրգանիզմը թուլացել է, սրտի հետ կապված խնդիրներ են ծագել, ապա նիհարելու ցանկությունը նրա համար այնքան էլ անվտանգ չէ։

Լավագույնը Կական է

Իտալական առաջնության անցյալ տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել «Միլանի» բրազիլացի կիսապաշտպան Կական։ Նա արժանացել է նաեւ իտալական «A» սերիայի լավագույն լեգեոներների մրցանակին։ Լավագույն դարպասապահը «Յուվենտուսի» դարպասի պաշտպան Ջանլուիջի Բուֆոնն է, իսկ «Միլանի» ավագ Պաոլո Մալդինիին հանձնվել է լավագույն պաշտպանի համար սահմանված մրցանակը։ «Պարմայի» դարպասը Անդրեյ Շեւչենկոյի խփած գնդակը ճանաչվել է տարվա ամենագեղեցիկ գոլը։ «Ռոմայի» ավագ Ֆրանչեսկո Տոտին լավագույն իտալացի խաղացողն է։ Նա 7-րդ անգամ է արժանանում նման պատվի։ Իսկ ահա, Պիերլուիջի Կոլինան 6-րդ անգամ դարձավ առաջնությունը սպասարկած մրցավարներից լավագույնը։ Հետաքրքրականն այն է, որ առաջնության դափնեկիրները որոշվել են «A» սերիայի մասնակից թիմերի ֆուտբոլիստների հարցման միջոցով։

Մրցաշարում երկիշխանություն հաստատվեց

Մեկօրյա ընդմիջումից հետո Վեյք Ան Զեեի շախմատային մրցաշարի մասնակիցները վերսկսեցին պայքարը։ 9-րդ տուրում կենտրոնականը Վիշվանաթան Անանդի եւ առաջատարի՝ Վեսելին Թոփալովի մրցախաղն էր։ Անանդը վերջին տուրերում վերելքով է հանդես գալիս եւ հաղթանակի դեպքում հնարավորություն ուներ գլխավորելու մրցաշարային աղյուսակը։ Սակայն Թոփալովին հաղթելն այնքան էլ դյուրին չէ եւ 25-րդ քայլին մրցակիցները ոչ-ոքի գրանցեցին։ Այդ պահին մյուս 6 պարտիաներում պայքարը դեռ նոր էր ծավալվում։ Թոփալովին միավորներով հավասարվելու հնարավորություն էին ստացել Լեկոն ու Ադամսը։ Այդ հնարավորությունը հիանալի օգտագործեց Լեկոն՝ հաղթելով Շորթին։ Իսկ Ադամսը սեւերով ոչ-ոքի խաղաց Պոնոմարյովի հետ։ Այսպիսով, 9 տուրից հետո մրցաշարում երկիշխանություն հաստատվեց։ 6-ական միավորով աղյուսակը գլխավորում են Թոփալովն ու Լեկոն։ Ադամսն ու Անանդը նրանց զիջում են կես միավորով։

Հաղթողի մյուս հավակնորդներից մեկը՝ Վլադիմիր Կրամնիկը, չկարողացավ հաղթել Լյուկ վան Վելիին, որն առայժմ չի ճաշակել հաղթանակի քաղցրությունը։ Գրանցվեց ոչ-ոքի։ Կրամնիկը 5 միավորով շարունակում է առաջատարների հետապնդումը։ Առայժմ «ստվերում» է Հուդիթ Պոլգարը, որը հաշտություն կնքելով Բրուսոնի հետ, վաստակեց 4 միավոր։ Մրցաշարում անհաջող հանդես եկող Մորոզեւիչն իր երկրորդ հաղթանակը տոնեց՝ պարտության մատնելով Սոկոլովին։ Սվիդլերն էլ հաղթեց Գրիշչուկին։

Շումախերը դժգոհ է հարկային օրենսդրությունից

Գերմանացի ավտոմրցարշավորդ Ռալֆ Շումախերը մտադիր է հրաժարվել Գերմանիայի քաղաքացիությունից։ Պատճառը մեծ չափերի հասնող հարկերն են, որ գերմանական օրենսդրության համաձայն Շումախերը ստիպված է լինում ամեն տարի վճարել։ Նա ստիպված բնակություն է հաստատել Ավստրիայում։ Ըստ Շումախերի, գերմանական հարկային օրենսդրությունն այնքան խճճված ու բարդ է, որ հարկատուն ամեն պահի կարող է բանտ ընկնել։ 2001 թ. Շումախերը կնոջ եւ որդու հետ բնակվում է ավստրիական Զալցբուրգ քաղաքի սեփական առանձնատանը։

Ռալֆ Շումախերը աշխարհի ամենաբարձր վարձատրվող մարզիկների շարքում է։ Նա «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքին մասնակցում է 1997 թ., իսկ 1999 թ. հանդես է գալիս «Ուիլյամս» թիմում։ Հաջորդ մրցաշրջանում նա մրցապայքարի դուրս կգա ճապոնական «Տոյոտայի» կազմում, որի հետ եռամյա պայմանագիր է կնքել։ Շումախերն այդ գործարքի համար 50 մլն դոլար կստանա։

Հոբելյանը կնշեն մրցաշարով

1945 թ. Մոսկվայի «Դինամոյի» ֆուտբոլիստներն այն ժամանակաշրջանի համար իրոք պատմական մրցաշրջագայության մեկնեցին ֆուտբոլի հայրենիք, որտեղ անգլիական ուժեղագույն ակումբների հետ հաջող մրցելույթներ ունեցան՝ իրենց խաղով զարմացնելով անգլիացի ֆուտբոլասերներին։ Այդ իրադարձության 60-ամյակի առթիվ Մոսկվայի «Դինամոն» մտադիր է մրցաշար կազմակերպել, որին կմասնակցեն ֆրանսիական «Մոնակոն», անգլիական «Չելսին» եւ Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» կամ ԲԿՄԱ-ն։

Լյուիսը հերքել է ռինգ վերադառնալու լուրը

Բռնցքամարտի համաշխարհային խորհրդի վարկածով աշխարհի նախկին չեմպիոն Լենոքս Լյուիսը հերքել է ռինգ վերադառնալու մասին բրիտանական «Դեյլի միրոր» թերթի տարածած լուրը։ Ըստ այդ տեղեկատվության, Լյուիսն այս տարի պետք է վերադառնար պրոֆեսիոնալ ռինգ, որպեսզի աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկի ուկրաինացի Վիտալի Կլիչկոյի հետ։ Այդ մենամարտի համար իբր Լյուիսին 21 մլն ֆունտ ստեռլինգ է խոստացված։ Լյուիսը նշել է, որ անցյալ տարվա փետրվարին ինքը վերջնականապես որոշել էր հեռանալ ռինգից՝ բռնցքամարտի պատմության մեջ մնալով որպես չպարտված չեմպիոն։ Լյուիսը շնորհակալ է, որ իրեն հիշում են եւ ցանկանում են, որ վերադառնա, սակայն իր որոշումը վերջնական է։

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԹՔԻՆՍՈՆԻ ԶԵԿՈՒՅՑ

Հակամարտությունների տարածքում վճռորոշը բանաձեւերը չեն

Այլ՝ ուժերի հավասարակշռությունն իրենց օգտին փոխելու մեծ տերությունների կարողությունները

Հունվարի 25-ին Եվրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը հավանություն է տվել բրիտանացի խորհրդարանական Դեւիդ Աթքինսոնի Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության մասին զեկույցին եւ դրա հիման վրա համապատասխան բանաձեւ է ընդունել: «Ազգը» նախորդ համարում, անդրադառնալով զեկույցին, դա որակել էր ոչ հայանպաստ, իսկ որակումը հիմնավորել հայկական կողմի համար միանգամայն անընդունելի ձեւակերպումներով:

Լորդերի պալատի անդամ բարոնուհի Քերոլայն Քոքսի գլխավորած «Քրիստոնեական համաշխարհային համերաշխություն» կազմակերպության [illegible] փոխնախագահ Աթքինսոնի զեկույցը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության իշխանություններին որակում էր «անջատողական ուժեր», նշում, որ այդ ուժերը «դեռեւս վերահսկում են Լեռնային Ղարաբաղի շրջանը», Հայաստանին մեղադրում է «Ադրբեջանի տարածքի զգալի մասն օկուպացնելու» մեջ:

Անկախ Հայաստանի համար անընդունելի ձեւակերպումներից ԵԽ խորհրդարանական վեհաժողովի բանաձեւն իրավական ուժ չունի, պարտավորեցնող չէ, սակայն դրա քաղաքական նշանակությունն ակնհայտ է: Թերեւս այդ նշանակության պատճառով է, որ ադրբեջանական «Էխո» թերթը հունվարի 26-ի համարում ողջունում է Աթքինսոնի զեկույցն ու ոգեւորված գրում. «Հայաստանը պաշտոնապես ճանաչվեց ագրեսոր երկիր, իսկ ԼՂ վարչակարգը՝ անջատողական»:

Թվում էր, թե Աթքինսոնի զեկուցման անընդունելի ձեւակերպումներն ու ԵԽ բանաձեւի ոչ հայանպաստ բնույթը կշահագրգռեն թուրքական թերթերին եւ ոչ միայն մանրամասն կլուսաբանեն, այլեւ կդառնան ադրբեջանական թերթերի անզուսպ ոգեւորության մասնակիցը: Հակառակ ենթադրություններին թուրքական թերթերը հրապարակումներում չափազանց զուսպ են: Ավելին՝ վերոհիշյալ զեկույցը եւ դրանից բխող ԵԽ բանաձեւի առնչությամբ ոգեւորվելու փոխարեն շրջանցում են այնպիսի ձեւակերպումներ, ինչպիսիք են զեկույցում ԼՂՀ իշխանություններին վերաբերող «անջատողական ուժերը», «այդ ուժերի Լեռնային Ղարաբաղի շրջանը վերահսկելը», ինչպես նաեւ «Ադրբեջանի տարածքի զգալի մասի օկուպացումը»:

Ինչո՞վ դա բացատրել: Մինչ հարցին պատասխանելը նշենք, որ հունվարի 26-ի առավոտյան Աթքինսոնի զեկույցին անդրադարձավ նաեւ թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը՝ մասնանշելով, որ ԵԽԽՎ-ն Ադրբեջանի տարածքը զավթելու պատճառաբանությամբ նախազգուշացրեց Հայաստանին: Ինչ վերաբերում է թերթերին, ապա դրանցից «Զաման»-ը վերոհիշյալ զեկույցին անդրադառնում է «Եվրոխորհրդարանը Հայաստանին օկուպանտ է ճանաչում Ղարաբաղում», իսկ «Միլլիեթը»՝ «ԵԽԽՎ-ի նախազգուշացումը Հայաստանին» խորագրերով:

Այս թերթերից մասնավորապես «Միլլիեթը» Աթքինսոնի զեկույցի առնչությամբ գրում է, որ «Եվրոխորհուրդը կառույցի անդամ երկու երկրներից մեկի տարածքի գրավումը մյուսի կողմից դիտում է ստանձնած պարտավորությունների խախտում, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի խաղաղ կարգավորման հարցում աջակցություն է հայտնում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբին եւ հաստատում է փախստականների նախկին բնակավայրեր վերադառնալու իրավունքը»: Թերթը միաժամանակ ընդգծում է բանաձեւում «Ադրբեջանին եւ Հայաստանին հաշտության եզրեր գտնելու» առնչությամբ արված կոչը:

Եթե թուրքական թերթերի զուսպ մոտեցումը համադրենք ադրբեջանական թերթերի անզուսպ ոգեւորության հետ, ապա ոգեւորությունը կդառնա ինքնախաբեություն: Որքան էլ Աթքինսոնի զեկույցը Հայաստանի համար անընդունելի ձեւակերպումներ պարունակի եւ անժխտելի լինի ԵԽ ոչ հայանպաստ բանաձեւի քաղաքական նշանակությունը, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության համար վճռորոշը ոչ այնքան զեկուցումների կամ բանաձեւերի բնույթն է, որքան Անդրկովկասում ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ ծավալվող անհաշտ մրցապայքարը, դրա ընթացքի վրա Վրաստանում հաստատված ամերիկյան ռազմական ներկայության ազդեցությունը, ղարաբաղյան հակամարտության միջոցով Անդրկովկաս ներթափանցելու Եվրամիության հավակնությունները:

Ակնհայտ է, որ Անդրկովկաս ներթափանցելու դեպքում ԵՄ-ը ներգրավվում է ռուս-ամերիկյան մրցապայքարի մեջ, իսկ ներգրավումն անխուսափելիորեն հանգեցնում է ուժերի ստեղծված հավասարակշռության խախտմանը: Հետեւաբար Լեռնային Ղարաբաղի համար ոչ պակաս վճռորոշ պետք է համարել ԵՄ-ի ներթափանցմանը ԱՄՆ-ի վերաբերմունքը: Սա նշանակում է, որ հակամարտությունների տարածքում խնդիրը բանաձեւերը չեն, այլ այն միջազգային ուժերը, որոնք ի վիճակի են իրենց օգտին փոխել ռազմաքաղաքական հավասարակշռությունը:

ՏԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԻՐԱՆՈՒՄ

Ալիեւը Իրանին վերադարձրեց հոր ժամանակներում գողացված երկու թրերը

Պաշտոնական ԻՌՆԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ Ադրբեջանն Իրանի ազգային թանգարանին է վերադարձրել այնտեղից գողացված երկու թրերը, որոնցից մեկի հնությունը հասնում է Ղաջարիների հարստության ժամանակները: Թրերը գողացվել էին 1997 թ. եւ հայտնաբերվել Ադրբեջանում: Թրերը գողացվել էին Մոհամմադ Ռեզա Փահլավիի մոր՝ Թաջոլմոլուքի հավաքածուից:

Երեկ Թավրիզ այցելությամբ ավարտվեց Ադրբեջանի նախագահի եռօրյա պաշտոնական ուղեւորությունն Իրան, որի արդյունքներով ստորագրվել է 9 միջպետական համաձայնագիր: Մամուլի համար տարածած տեղեկատվության մեջ երկու երկրները պատրաստակամություն են հայտնում խորացնելու համագործակցությունը: Մասնավորապես Ղարաբաղի հարցով կողմերն անհրաժեշտ են համարում ՄԱԿ-ի եւ Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության բանաձեւերի իրականացումը:

Նախօրեին, ուշ երեկոյան Թեհրանում Իրանի կրոնապետ Ալի Խամենեին ընդունելով Իլհամ Ալիեւին, Թեհրան-Բաքու կապերը որակել էր «պայծառ եւ խոստումնալից»: Կրոնապետն Ալիեւին ասել է, որ ամերիկացիները «վստահելի չեն»: «Իրանը եւ Ադրբեջանը միշտ մնալու են կողք-կողքի», ասել է նա՝ ընդգծելով, որ Թեհրանն ու Բաքուն չպետք է թույլ տան, որ իրենց բարեկամական հարաբերությունները ենթարկվեն դրսի ուժերի քաղաքականությանը:

Նախագահ Ալիեւին ընդունել է նաեւ Իրանի պաշտպանության նախարար Ալի Շամխանին: Ըստ ԻՌՆԱ գործակալության, երկու կողմերն ընդգծել են, որ Թեհրանի ու Բաքվի ռազմական կապերի խորացումը պարարտ հող կստեղծի Կովկասում խաղաղության, կայունության եւ անվտանգության վերականգնման համար: Շամխանին ասել է, որ Կովկասում օտար ուժերի ներկայությունը խանգարում է խաղաղության եւ կայունության հաստատմանը:

Իրանի նախկին նախագահ, այժմ Պահպան խորհրդի ղեկավար Ալի Աքբար Ռաֆսանջանին, որը 1992 թ. մայիսին Թեհրանում ԼՂ հարցով ընդունել է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարներին, Իլհամ Ալիեւի հետ հանդիպմանն ասել է, որ Ղարաբաղի ճգնաժամը ցանկալի է լուծել որքան հնարավոր է շուտ: Ռաֆսանջանին հիշեցրել է, որ Իրանը Ղարաբաղի ճգնաժամի ընթացքում օժանդակել է ադրբեջանցի ժողովրդին:

Բաքվի «Զերկալո» թերթը գրում է, որ «առաջին անգամ մեր երկրի նախագահը ոտք դրեց Հարավային Ադրբեջանի մայրաքաղաք»: Ինքնին փաստը, որ Ալիեւն այցելում է Թավրիզ, արդեն դարձել է միջազգային քաղաքական շրջանակների ուշադրության թեման: «Զերկալոն» հիշեցնում է, որ ավելի քան 15 տարի Ադրբեջանի ղեկավարների այցելությունը Թավրիզ ձգձգվել է:

Իրանի լրատվական միջոցները հաղորդում են, որ Ալիեւը Թավրիզում այցելել է տրակտորների արտադրության ընկերություն, ադրբեջանական հյուպատոսություն, ինչպես նաեւ՝ Բանաստեղծի գերեզման:

Թ. Հ.

Գերմանիայում Հայոց ցեղասպանության մասին միակ նախադասությունը հանվել է դասագրքերից

«Արմենիանլիբերտի» ինտերնետային էջը տեղեկացնում է, որ Թուրքիայի ճնշմամբ Գերմանիայի դպրոցների ուսումնական ծրագրերից հանվել է Հայոց ցեղասպանության մասին հիշատակումը: Ըստ Die Welt թերթի, մի թուրք դիվանագետ բողոքի նամակ է ուղարկել Գերմանիայի Բրանդենբուրգ երկրամասի վարչապետ Մաթիաս Պլացեկին, որի արդյունքում 9-10-րդ դասարանների գրքից հանվել է «օրինակ, Անատոլիայի հայ բնակչության ցեղասպանությունը» նախադասությունը: Պլացեկի մեկնաբանմամբ, «ցեղասպանությունը չափազանց կարեւոր հարց է կես նախադասությամբ հիշատակելու համար»:

Թերթը նշում է, որ Բրանդենբուրգի երկրամասը միակն էր Գերմանիայում, որտեղ ուսումնական ծրագրերում հիշատակվում էր հայերի զանգվածային սպանությունների մասին: Հայկական կազմակերպություն կենտրոնական կոմիտեի նախագահ Շավարշ Հովասափյանը թերթին ասել է, որ կատարվածը «սկանդալ» է: «Ցավալի է, որ Անկարայի թելադրանքով են որոշվում, թե ինչպիսին պիտի լինեն դասագրքերը Բրանդենբուրգում», ասել է նա: Այդ երկրամասի վարչապետն անդամակցում է Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերի Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությանը, որը կողմնակից է Թուրքիայի Եվրամիությանն անդամակցելուն: Գերմանիայում այսօր բնակվում է գրեթե 2 մլն թուրք, այսինքն՝ թուրքական ամենամեծ գաղութն ապրում է այստեղ:

Ռ. Պ.

ԿԲ խորհրդի որոշմամբ **«Աէրոբրոք» ՍՊԸ-ին** տրամադրվել է այլ վայրերում եւ արտարժույթի առք ու վաճառք իրականացնելու լիցենզիա, իսկ «Սուրեն Մուշեղյան» (լիցենզիա թիվ 186) փոխանակման կետի կողմից ՀՀ արժութային օրենսդրության պահանջները խախտելու համար արտարժույթի փոխանակման կետի լիցենզիան ուժը կորցրած է ճանաչվել:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԵԽԽՎ զեկույցը չէր կարող լինել հայանպաստ

1-ին էջից

Պատվիրակության ղեկավար Տիգրան Թորոսյանը չի տիրապետում օտար լեզվի, Արմեն Ռուստամյանի ելույթներում դիվանագիտության փոխարեն ավելի շատ զգացվում է Հայ դատի գաղափարը, «անգլիախոս» Շավարշ Քոչարյանի համար առաջնայինը մարդու իրավունքների խնդիրներն են, իսկ «ժողպատգամավորը» ներկայացնող Կարեն Կարապետյանին ավելի, քան գործարարի եղբայր, դժվար է պատկերացնել:

Պատվիրակությունն ունի նաեւ փոխարինող կազմ, ինչպես այլ երկրների դեպքում. Գուրգեն Արսենյան, Գրիգոր Մարգարյան, Արտաշես Գեղամյան, Հերմինե Նաղդալյան: Մեր ընտրյալների այս խումբը կարող է հպարտանալ բիզնեսում հասած հաջողություններով, բայց ոչ երբեք դիվանագիտական կարողություններով: Ավելորդ չէ նշել, որ ԵԽԽՎ-ում մեր պատվիրակության բոլոր 8 անդամները գրեթե մշտապես մեկնում են Ստրասբուրգ, որովհետեւ գործուղումը, կեցության ծախսերը եւ ամեն ինչ Հայաստանի պետբյուջեի հաշվին են:

Հայաստանը կարծես թե ունի ռազմավարական դաշնակիցներ, սակայն այդ երկրների խորհրդարանականները քվեարկության ընթացքում հիմնականում Ադրբեջանի օգտին են աշխատում: ԵԽԽՎ 315 պատգամավորներից առնվազն 50-ը ներկայացնում են Հայաստանի ռազմավարական դաշնակից երկրները: Սակայն հունվարի 25-ին Աթքինսոնի զեկույցում Հայաստանի պատվիրակության ներկայացրած 3 առաջարկներից 2-ի դեպքում մեր օգտին քվեարկեցին ընդամենը 23 եւ 25 պատգամավորներ:

ԱԺ նախագահը եվրոպական մայրաքաղաքներ շրջագայություններից է դուրս գալիս: Հայաստանի թիվ 2 դեմքն ու նրա կուսակիցները չափազանց կարեւորում են խորհրդարանական դիվանագիտությունը: Արթուր Բաղդասարյանը հասցրել է լինել եվրոպական մի շարք կարեւոր մայրաքաղաքներում. Հռոմ, Փարիզ, Մոսկվա եւ այլն: Մինչդեռ քվեարկությունների ժամանակ անգամ Հայաստանը ֆորպոստ համարող Գրիգլովի գործընկերները, որոնց թիվը ԵԽԽՎ-ում 18 է, Հայաստանի օգտին չեն քվեարկում: Հայաստանի բարեկամ համարվող երկրներից ԵԽԽՎ-ում Ֆրանսիան եւ Իտալիան ունեն 18-ական պատգամավոր, Հունաստանը՝ 7, Կիպրոսը՝ 3:

Փաստորեն, նաեւ ՀՀ ԱԺ-ի անգործության պատճառով ԵԽԽՎ բանաձեւում Հայաստանը որակվեց ագրեսոր պետություն, իսկ Ղարաբաղը՝ անջատողական: Սա, անշուշտ, առաջին դեպքը չէ: 2004 թ. նոյեմբերի 12-16-ը Վենետիկում կայացած ՆԱՏՕ-ի խորհրդարանական վեհաժողովում եւս Հայաստանը ճանաչվեց ագրեսոր («Կայունությունը Հարավային Կովկասի երեք երկրներում. անկախությունից 10 տարի անց՝ առաջընթացներ եւ նոր մարտահրավերներ» զեկույցում):

Նշենք, որ ՆԱՏՕ-ի ԽՎ-ում Հայաստանի պատվիրակության ղեկավար Մհեր Շահգելդյանը Վենետիկից վերադառնալով փորձեց ամեն կերպ քողարկել այդ զեկույցը, սակայն չհասավ հաջողության: Երկու օր առաջ Շահգելդյանը հեռուստաէկրանից կրկին կարեւորում էր խորհրդարանական դիվանագիտությունը:

Մենք էլ ենք կարեւորում: Սակայն ո՞ւր է արդյունքը:

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ներկայացվում է ՀՀ Արմավիրի մարզի Տարոնիկ համայնքի հողի սեփականատեր Հովիկ Եղիազարյանին [illegible] ջրային ռեսուրսից 150 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան մասնակցել փաստաթղթի նախագծի նախնական քննարկմանը, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական քննարկման լսումը տեղի կունենա 2005 թ. փետրվարի 7-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 27.01.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	481.07	476.30	485.90
EUR	1	ԵՎՐՈ	625.63	621.90	629.40
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	17.12	16.10	18.10

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 01. 2005 Գինը՝ 100 դրամ